

P E R P E S S I C I U S

OPERE

1

EDITURA PENTRU LITERATURĂ • BUCUREȘTI • 1966

36015

PERPESICIUS

OPERE

1

POEZII

EDITURA PENTRU LITERATURA • BUCUREȘTI • 1966

103453

PERPESSICIUS

OPERE 1

CUVINT INAINTE

Cu toate că a trecut jumătate de secol, și ceva peste, de la debutul meu în poezie, nu l-aș putea uita niciodată, atât de puțin comune îmi apar și astăzi împrejurările în care el s-a petrecut. Sfârșisem, după licență, școala militară cu termen redus din Dealul Spirei și, proaspăt sublocotenent de rezervă, îmi făceam stagiul la regimentul de infanterie din marginea Brăilei, vecin cu Grădina Monumentului și cu câmpia dinspre Lacul Sărat, rezervată exercițiilor militare, atât de copilărești și de nevinovate în raport cu cele ce se petreceau pe fronturile apusene, unde războiul bătea cu furie de un an încheiat, iar încercările noastre eram departe de a le putea măcar bănui. Neutrali încă, practicam contrabandele de vite, mănoase, și comerțul, profitabil, de cereale peste granițe, alternând consiliile de coroană cu demonstrațiile pentru intrarea în acțiune, în timp ce tripla și cvadrupla alianță își revizuiau pozițiile de ultima oră.

Într-o astfel de atmosferă internațională, cu răsfrîngeri și la noi, cu răbufniri antigermane, căci orgoliul inuman al kaiserului doar Hitler avea să-l întrecă, iar drama Belgiei invadate și a Louvainului martirizat

sîngera încă în memorie, și cu idile de campanie, atît de conforme cu inconformismul juneții, dar putînd să irite vagi sentimente naționale de suprafață — împotriva cărora o picătură de cinism era binevenită — ne pregăteam debutul cu acea „poemă din ajun“, al cărei titlu însuși, *Ad provinciales, meum in Gretchen amorem, spernentes*, trebuia să ne recomande, ca și, de bună seamă, epistola cu care o însoțeam, construită probabil, mai ales că nu eram la prima încercare, după toate regulile de captație ale unei strategii literare intuitive. Revista la porțile căreia băteam era *Cronica*, condusă de Tudor Arghezi și Gala Galaction, iar scrisul lor, poem, pamflet sau nuvelă, era mult prea fascinant și prestigios ca să n-o fi făcut cu neîndoioasă timiditate. Pledam, oare, în epistola însoțitoare și cauza pseudonimului? N-ar fi exclus. În orice caz, ea mi se părea una de viață și de moarte, de cînd, mai cu seamă, în desele mele raite prin coloanele dicționarului meu, dădusem peste frecventativul acela derivat din „*per-patior*“, ca și peste tălmăcirea lui în franțuzește „*endurci à la souffrance*“, ce-mi părea mie, anume, sortit și căruia îi anexam, încă de atunci, ca pe un ecou, românescul „tăbăcit de suferințe“. Nu eram, evident, la întîiul pseudonim. Ademenit o secundă de poezia simbolurilor, așa cum se practica în revista *Vieața nouă* a profesorului meu de filologie, Ovid Densusianu, trimisesem la *Versuri și proză* din Iași o poezie intitulată, cred, (căci n-am mai răsfoit acele pagini), *Miriapodul*, iscălită, sigur, D. Pandara, însă tentativa de a smulge premiul Hillel, de 500 lei, al Facultății de litere, pe 1914, cu subiectul propus „tălmăciri latinești în românește“, sau cam așa ceva (premiu împărțit pe din două cu poetul Const. D. Stoika, în aceeași măsură adept al modernismului și clasicist), mă apropiase prea mult de modelele latine, ca să nu fi fost ispitit de un pseudonim, cu rezonanță italică, în care, pe deasupra, mi se părea că citesc și propriul meu horoscop. Iar părintele Gala Galaction nu era numai vrăjitorul de modernă expresie românească pe care-l știam, ci și teologul învățat, pe care nici o fantezie onomastică nu-l putea surprinde. De aceea, cu o săptămînă înaintea debutului, din toamna anului 1915, puteam citi la „Poșta redacției“, semnată de marele samaritean, generoasa sa acceptare: „Perp. Brăila... la revedere în numărul viitor“. Să mai spun că jumătatea aceasta de pseudonim, cu care aveam să iscălesc în *Buletinul cărții* al lui

Emanoil Bucuța, notițele bibliografice ale *Repertoriului critic*, editat în 1925 de „Diecezana“ din Arad, prin solitudinea poetului Al. T. Stamatiad, fost coleg un timp la „Moise Nicoară“, fost director al *Salonului literar*, pasionat de poezie și atât de nedreptățit astăzi, o datorez, ca și indigenatul pseudonimului integral, tot bunului părinte, dar că nu-mi amintesc să mă fi plătit vreodată, așa cum s-ar fi convenit, de această obligație? Mai mult. Dacă i-am urmărit scrisul, cu aceeași inepuizabilă incantare, din drumul său, ca un prea sfios ucenic, m-am ferit (să povestesc vizita părintelui, a doua zi după ce, la întoarcerea din Moldova, în *Letopiseși*, din 1919, îi dedicasem o poezie de război, și cum, speriat de prea marea cinste, ascuns după o impenetrabilă ușă, îi ascultam, înfiorat, melodioasele inflexiuni ale vocii?), pînă cînd misterioasele valuri ale vieții m-au decretat în 1948 coleg al său de Academie, unde, pe vremea fostei secții literare, prezidată de Mihail Sadoveanu, Jean Al. Steriade, părințele și cu mine ne disputam titlul întîiului sosit la ședințe...

Despre poezia celor două culegeri, *Scut și targă* (1926) și *Itinerar sentimental* (1932), originală și tălmăciri, ca și despre micul adaos, în care s-au rătăcit și două „provinciale“, strînsă laolaltă în acest prim tom din acea „ediție de autor“, de o adiere oarecum postumă, cu care Editura pentru literatură ne onorează, nu voi spune, cum lesne se poate înțelege, mai mult decît ea însăși mărturisește. Biografică prin excelență, cum e, de altminteri, de la natură poezia lirică, ea a reținut din existența mea și din ambianța internațională acele detalii și acele ecouri predestinate aceleiași arc de interferență. Lipsită de fantezie — deși unii istorici literari ne-au așezat, și locul nu ne-a displicut, printre „fanteziști“ — fie că ne-a însoțit pe văile și măgurile dobrogene, la Cocargea, la Mulciova și la Muratan, fie că a vegheat la patul nenumăratelor spitale, de campanie sau de zonă interioară, unde ne-am petrecut un stagiul mai îndelungat decît cel de pe front, fie că ne-a întors, oglindit sau de-a dreptul, în peisajul de Dunăre al copilăriei și adolescenței, poezia noastră s-a altoit în și a crescut din stricta realitate, pe care n-a dramatizat-o și peste care i-a plăcut să picure un strop din acea nepăsare horățiană, împăcată cu destinul și înflorită de un zîmbet sau de o reminiscență mitologică.

Tălmăcirile noastre exprimă, în parte numai, predilecțiile și idolatriile noastre lirice. Ele au un caracter, în primul rând, demonstrativ, chiar dacă, la răstimpuri, ne-am îngăduit să hrănim o aspirație, temerară și de domeniul himerelor. A tălmăci în alexandrini de-ai noștri, cu rime-mperecheate, *Georgicele* lui Virgiliu a fost unul din visele juneții noastre, rămas, din păcate, și-n ciuda unor stihuri ademenitoare (*Priap helespontinul cu-al său cosor de salce...*, începea un crîmpei), nerealizat. Căci ne-a lipsit nu numai timpul, dar și aplicația necesară, pasiunea și eroismul, care au dat literaturii noastre atîți tălmăcitori de mare clasă. Contemporan însă cu ultimul val al simbolismului, căci *Mercure de France* și „epilogurile“ lui Remy de Gourmont erau, ca și prelegerile de poezie nouă ale lui Ovid Densusianu, printre lecturile universitare preferate, ne-am bucurat să descoperim în filozoful și eseistul *Fizicei amorului* și al *Promenadelor literare* și un poet de grația *Trandafirilor în vijelie*, așa cum Francis Jammes, poetul *Georgicelor creștine*, ne-a cucerit mai mult cu „elegiile“ sale, fie că deplînge pretimpuria moarte a poetului Albert Samain, fie că evocă o iubire adolescentă sau calvarul unui vițeluș nevinovat...

Ceva mai mult s-ar putea spune, mai ales că ține de viitor, despre ciclul de „provinciale“, din care tomul de față tipărește două, I-a și a VII-a. Ele sînt legate de acea, natală, schelă de la Dunăre, ilustrată nu numai de muza populară, care a creat balada Chirei Chiralina, dar și de un număr de literatori, pe care, plecînd de la exemplul poetului Archias, pledat de Cicero, i-am socotit, băștinași sau coloni, nu o dată (*quia poetae fuerunt*), cetățeni de onoare ai urbei, și-n rîndul cărora iau loc printre primii Ștefan Petică, Panait Cerna, Leon Feraru, Panait Istrati, Camil Baltazar, Mihail Sebastian, Ury Benador, Miha Dragomir. Pentru unii dintr-înșii, Brăila e și astăzi frumoasa încă adonmită dintre sălcii, pe care n-au apucat s-o trezească la viață în filele de mătase ale poemelor lor în proză sau versuri, cu toate că s-au îmbătut de răsăriturile și amurgurile ei, de poezia ei vetust-orientală și de mireasma ușor amară a salcîmilor ei. Cine a avut însă norocul să citească corespondența lui Romain Rolland cu Panait Istrati, și mai cu seamă epistolele dintîi, în care sihastrul din Elveția își clama uimirea, descoperind în cartea de debut a singurului „Gorki balcanic“ una din sursele inedite ale fabulației orientale, va

înțelege și starea noastră de spirit, când, la timpul acela, surprindeam în paginile *Chirei Chiralina* nu numai peisajul familiar al mahalalelor noastre, dar și atmosfera, cu oamenii, cu tabieturile și cu aventurile lor...

Acestui oraș, cu atât de strălucite blazoane, din care am evadat cu jumătate de veac și mai bine în urmă, dar la care ne-am întors din când în când, pentru scurte răstimpuri, ca un fiu risipitor, vrăjit de-o gorgonă, ne gândim a-i închina ultimele noastre poeme, acel proiectat ciclu de „provinciale“, din care oferim cetitorului, deocamdată, două imagini. Pentru cetățeanul de astăzi al Brăilei, născut și crescut în zodia construc-toare a acestei epoci, cu străzi întregi străjuite de blocuri moderne, cu somptuoase estrade de granit coborînd spre cheiuri, cu vechile lui bule-varde, trasate din vremea lui Kisseleff, ca două gigante arcuri de evantai înfipite în albia Dunării, în plină metamorfoză, evocarea tîrgului de acum jumătate de secol s-ar putea să nu fie lipsită de pitoresc. Dar chiar și alt-minteri, pentru copilul ce s-a desfătat în oceanul de mușețel al promon-toriului, pentru adolescentul care a rătăcit într-amurg pe aleile cu roze ale parcului public și pentru tînărul care a cunoscut farmecele tunelului de sălcii împletite, al Corotîșcăi, a reurca la izvorul acelor emoții este o obligație de onoare...

De aceea, călăuzit de Amintire, ca de o altă Antigonă, asemeni lui Oedip peregrinînd tenebrele, voi reînvia nu numai ecoul stîrnit al calda-rîmului inegal, zaimful de șofran și de hermină al aurorei și al iernilor scitice, diamantele de seară și de dimineață ale luceafărului, crizantemele din port ale luminilor electrice, dar și icoana stihuitarului prezumtiv, pi-păind cu toiagul anilor ulițele : din mahalaua noastră, față în față cu Dunărea și cu transatlanticele inaccesibile, pînă la scumpele umbre, ce adastă cumiți în cimitirul de la marginea tîrgului.

PERPESSICIUS

SCUT ȘI TARGĂ

1926.

PE STYX

Caròn a dat semnalul de dezlegat odgoane ;
Ci șlepurile toate, desprinse de pontoane,
La chei tot mai ezită, în legănări ușoare,
Ca racla peste care,-nainte de-ngropare,
Se-azvîrle-n deznădejde o mamă sau o soră.

Din locu-i remorcherul s-a deplasat cu-o proră,
Și brusc, de pretutindeni, ovații triumfale
Se-ncruciează-n aer cu ploaia de petale,
Ce-aruncă peste șlepuri mulțimea ce rămîne.
Închise în durere, doar mamele bătrîne
Încep să lăcrămeze, și slaba lor privire
E-ntîia ce ne pierde ! Topite în iubire,
Logodnicele-agită, în aer, mici năframe.

Ne-ndepărtăm pe-ncetul...

Deasupra astei drame

O inimă comună — motorul — doar ritmează.
Pe portul ce se șterge lumina înserează...
Din sălciile bălții, din coapsa de vapoară
De-a lungul căror trecem, amurgul se strecoară
În sufletele noastre. Cum stăm pierduți pe punte,
În boarea rece care ne mîngîie pe frunte,
Simțim o adiere de noapte prematură.
Genunile lui Dite își cască neagra gură
Și chiparoși funebri se-nalță peste ape.
Izbind în șlep, talazuri se străduiesc să sape
O groapă-n unda neagră, în timp ce visul care
Sosește pe mireasma de flori de la plecare
Ne mîină pe cărarea cu veșnice grădine,
Spre țărnul de a pururi al tristei Proserpine.

Pe Dunăre, 1916

CĂLĂUZA

Plutea pe apă luna, de valuri tremurată,
Împrăștiind pe unde corola-i desfoiată ;
Plutea-naintea prorei tăcuta călăuză,
Iluminînd cărarea cu trupu-i de meduză,
Punea pe valuri creste de-argint — prelungi surdine —
Înăbușind vîltoarea ascunselor destine
Și întinzînd pe punte pologul ei de vise.
Pluteam ținînd pe urma-i...

Pe șlepuri ațipise

Și șoapta și cîntarea... O nesfîrșită vrajă
Înmărmurise trupul, și orice gînd de strajă
Și-acoperise bordul și trupa, adormite,
Cu-un somn greoi din care, arare, aiurite,
Mai tresăreau voci stinse, visîndu-se la case.
Vegheam... Pe țărm, sub sălcii, cădeau în apă plase

De umbră, și reflexe de solzi, tremurătoare,
Întrețeseau prin ochiuri suveici scînteietoare ;
În gestul lor pescarii încremeneau o clipă
Privindu-ne, și plasa o scufundau în pripă ;
Fecioare despletite, cu părul curs pe spate,
Spălau, în apă, valuri de in imaculate,
În îngînări scăzute și triste de litanii ;
La cotituri mulțime de scuturi și de cranii
Roiau, vibrînd pe apă, spre noi, ciudate zvonuri ;
Corbi rari pluteau pe zare, ținîndu-le isonuri...
Ne-mpresurau neliniști... Un aer de trădare
Îmi răscolii în minte sinistra întîmplare
Din Ctesifon... în juru-mi privii... nici pomeneală
De călăuz... în zare coroana boreală
Mai flutura cununa-i din ce în ce mai ștearsă.
Pluteam în gol, și-n față, încins, de piatră arsă,
Rînji căscîndu-și gura canalul lunii pline.
Eram vînduți... și-n calmul destinderii depline
Întrezării deodată cum pierdem aurora,
Cum apucăm canalul și-alunecăm cu prora
Prin neaua luminoasă a nesfîrșitei ierne
Spre hruba de-ntuneric a noapților eterne.

Pe Dunăre, 1916

SEPTEMBRIE

Lui Dragoş Protopopescu

Plouă peste foile de cort
Şi din ele picură-n tranşee,
Îngînînd o tristă melopee
Pentru sufletu-mi ce azi e mort.

Peste toată zarea s-a întins
Un zăbranic nesfîrşit de doliu ;
Cine oare-a pregătit linţoliu
Şi anume pentru care ins ?

Sufletu-mi e mort și amintiri
Nu-mpletesc coroană funerară,
Singure șrapnelele presară
Peste ei exotici trandafiri.

Mulciova, 1916

DUMINICA

E duminică, Mădy !
Îți mai aduci aminte
Din vremile de pace
Sărutul meu fierbinte ?

Prin parcul public unde
Ne preumblam spre seară,
Aceași inși se plimbă
Cu buzele de ceară ?

La fel de calm Danubiul
Cu portul contrastează,
Electricul piano
Mai *walzertraum*-isează ?

Pe valurile clare
Ce fericită barcă
În balta adumbrită
Îndrăgostiți debarcă ?

Prin ploaia de șrapnele
Și-alarma de obuze
Revăd întreg trecutul
Și fragedele-ți buze ;

Duminica pe-atuncea
Era o agitare,
Cînd astăzi dimpotrivă-i
O imobilizare,

Ce-n cîntecul de-obuze
Ce se succed în tihnă,
Neconținut m-apropie
De veșnica odihnă.

Mulciova, 1916

FLORA STELELOR POLARE

D-lui Gala Galaction

Scînteind sub ursa-mică, ghiolul de argint e-un clopot
Care-nchide, ca-ntr-o seră, flora stelelor polare
Ce-nfloresc spontane sub al grindinei de gloanțe ropot,
Cînd, pe văi, durează noaptea umbrele-i de apărare.

Florile de pe cîmpie le cosesc mitraliere
Și cu sucurile scurse spală rănille mortale
De eroi căzuți în tină ca și simple efemere,
Ce adorm de veci pe-o floare, îngropîndu-se-n petale.

Singură, în tot cuprinsul, flora stelelor polare,
Înflorind spontan din ghiolul de argint ca dintr-o seră,
Scutură multiple jerbe și coroane funerare
Peste flori și peste oameni secerați de mitralieră.

Ivrinez, 1916

DIN ȘANȚ, EXECUTAȚII...

Din șanț, execuția privesc cu ochiul fix
Spre stelele sublime ce ard în depărtare,
Și-n recile pupile sticlirile stelare
Trezesc reflexe stinse de dincolo de Styx.

Prin viile din preajmă e-un strașnic chiuit
De greieri ce cu mustul s-au îmbătat și joacă
Și țipă să trezească pe cei ce-ntr-o băltoacă
De sânge zac în șanțuri, sătui de chefuit.

Din urna neagră-a zării — un zar al negrei sorți —
Un reflector irumpe cu lungile-i antene,
Cădelnițează-o clipă pe locul gravei scene
Și-apoi aruncă giulgiuri și lespezi peste morți.

Silistra, 1916

OGRADA

Hambarele golite — cu uși prea ferecate —
Au la ferestre rupte zăbrelele de fier ;
Găinile boghete au fost sacrificate
Și-acum pustiu cotețul stă într-un colț stingher ;
Au mai rămas din ele doar fulgi pe care vântul
I-amestecă, prin curte, cu fulgii din saltele ;
Din grajdurile pline aici și-află mormântul
Un cal ce mai păstrează o falcă cu măsele ;
Un plug cu două brazde stă răsturnat pe-o rînă,
Cu fiarele-amîndouă cuprinse de rugină...
Într-un cuvînt, zvîrlită-i cu totul prin țărîină
Gospodăria care-i o jalnică ruină...

Pribegi sînt gospodarii, dar peste tot veghează
Senini, în sanctuarul coloanei de gazetă
— zvîrlită în băltoaca ce-n curte triumfează —
Eroii noştri într-o postumă siluetă.

Muratan. 1916

GRAVURA DE PE CALENDAR

D-lui Tudor Arghezi

Cu părul castaniu, învălurat căzând pe umeri
— pe umerii puțin cam inestetici, însă
destul de albi și plini de poezie pentru
pustiul din tranșee —
cu flori de-un roșu de garoafă prinse-n păr,
cu o diademă de aur peste frunte,
cu ochii — pupile de-abanos în marmora
corneii încrustate — mai adânci,
în limpedea lumină,
ca puțurile părăsite-n funduri de salină,
cu buze congestionate, ușor întredeschise,
lăsând să rîdă luminos, în soare, prundul dinților
ca în străvăzătoarea apă-a vadului ;
cu umerii obrazilor fardați cu-un roz de auroră,
și toată respirînd o voie bună,

o elegantă nepăsare de fecioară, în brațul visului
din zori, cuprinsă,

    așa era gravura de pe calendar.

Surîzătoare ca o stîncă albă,
din care nentrerupt țîșnește zîmbetul
izvorului răcoritor, pe care
n-o-ntuneacă nici ploaia care-mprăstie seninul și-l alungă,
nici șerpîii fulgerelor ce se-ncolăcesc
de vuiet însoțite — surîzătoare
era gravura de pe calendar,
în după-amiaza de septembrie,
cînd ploaia, monotonă și răscunoscută, însoțea
vijelioasa muzică a proiectilelor :
șrapnelele se desfăceau deasupra capetelor noastre
cu eleganța mîinilor frumoase de fecioare
ce-mprăstie peste soldații ce pornesc la lupte
flori din balcoane ;
obuzele cu vuietul prelung și groaznic al
catapetesmei ce-a crăpat în noaptea învierii prime
săpau fîntîni de fum și pulbere pe locul unde explodau,
și gloanțele de-oțel ale mitralierelor și armelor
coseau cu miorlăitul propriu ricoșetului
ciurlanii înghimpați — crescuți din abundență
pe marginea tranșeelor, mascîndu-le — în vreme ce
    neînterupt surîzătoare
gravura de pe calendar zîmbea.

În vale, satul bombardat
de tirurile-ncrucisate ale bateriilor ardea ;
gospodării în pripă părăsite,
coșare pline de averi agonisite,

ogrăzi cu rostul lor în tihnă ticluit,
 imense şiri de paie, în sat sau răsfirate
 pe pantele din jurul satului, ardeau ;
 limbi mari de foc se-ncrucişau,
 şi satul tot era un parc fantastic
 în care procesiona kermessa focului ;
 o moară ajuta şi dînsa cu benzina
 a cîteva butoaie la alimentarea focului ;
 pădurile comunicau de la un arbore la celălalt
 fluida sevă-a focului ;
 în vale, satul părăsit ardea :
 ardeau, pe ruguri şi pe cruci,
 ca-n vremea primilor creştini
 averi, în zvîrcolirea limbilor de foc,
 pe cînd, în melancolica obscuritate a tranşeei
 şi-n fumul care ne înăbuşea,
 trimis de vîntul care — singur, însoţit
 de cîinii, pe la casele pustii, rămaşi — urla,
 gravura de pe calendar mi s-a părut îngîndurată,
 chiar tristă, stăpînindu-şi plînsul,
 cînd deodată, ca-ntr-o oglindă fermecată,
 în clarul disc al lunii ce se ridica
 de peste dealurile-mpădurite,
 — asemeni nufărului ce din mîl se desfăcea —
     neînterupt surîzătoare
 gravura de pe calendar zîmbea.

Cu fiecare zi adăogită, din calendar o filă ruptă
 — asemeni unei curse zilnice a bărcii lui Caron —
 ducea cu sine doi-trei dintre flăcăii
 tranşeei noastre.
 Scădeau cu zilele şi rîndurile noastre,

și nici o lacrimă de nicăieri
nu alina rigiditatea acestor morți,
lăsați în voia Domnului cu totul ;
nici molcoma privire,
alinătorul pansament al ochilor de soră,
nici ultimul sărut atent al mamei,
nimic din cultul morților, pe cînd în cadrul
peretelui tranșeei

neîntrerupt surîzătoare
gravura de pe calendar zîmbea.

Și într-o zi brancardierii
au pregătit o targă pentru mine ;
în agonia care înflorea miraculoasă împrejur-mi
am revăzut întreaga vale,
ruinele acuma fumegînde ale satului,
tovarășii rămași din lupte,
ceasornicul bizar ce încă mai continua să meargă,
iar în perete, surîs ce-mi deschidea
un rai plin de enigme —

neîntrerupt surîzătoare
gravura de pe calendar zîmbea.

PE CALFA-DÈRE, TOAMNA...

Lui Tudor Vianu

Pe Calfa-Dère, toamna și-a-ntîns melancolia
Pe-a dealurilor scunde divanuri mici de aur,
Pe lanuri miruite ici-colo de țintaur,
Pe oameni ce-i pîndește de-aproape agonia.

În vale — ca-ntr-o baltă jur împrejur închisă,
A cărei unde, încă, n-a tulburat-o nava —
Prin corturile-ntinse — ca nuferi mari de lava
Ne ofilim în rîvna de zare larg-deschisă.

Văzduhul cu arome, ca azima de calde,
Mă poartă-n fundul văii, în orice după-amiază,
La lespedea-nvelită cu mușchi, unde visează
Șopîrle de platină pătată de smaralde.

De-aici se desfășoară priveștiștea comodă :
Micuțe culmi, pe vale, umbresc, ca trase storuri,
Și florile solare, cu blonde semaforuri
Și cînepa ce-și nalță bizara ei pagodă.

Porumburile coapte, în blonde piramide
Și-au așezat mătasea și foile tot blonde,
Pe care le-mpresoară centure vagabonde
De fluturi triști, de parcă i-așteaptă crisalide.

Spre miazăzi balonul captiv, ca o corolă
De salvie învoaltă, și-a prins observatorul,
Ce-n plin polen de soare culege tot decorul,
În timp ce sparg șrapnele și-i pun aureolă.

Spre sud trec cei din urmă cocori din țara noastră,
Mișcînd pe zări de sînge cernite baniere,
Plutesc în tactul toamnei ritmat de mitraliere,
Spre țări mai călduroase, cu-o zare mai albastră.

Departe-un stol de grauri drotează, leneș, zarea,
Ce se-nfioară-asemeni cu strunele pe harpă,
Un altul se-ncovoaiă — fluidică eșarpă —
Ce-n calda lui mătase susține înserarea.

Pe după culmi, în sînge ce gîlgîie-n eteruri,
Solemn se prăbușește ghilotinatul soare...
...Și-ncepe și balonul captiv să se scoboare
Solemn și grav, de parcă s-ar coborî din ceruri.

Pe vale prinde seara din ascunziș să iasă,
Pășește precaută, fricoasă de lumină,
Ce-i pare că mai arde în camera vecină...
Și brusc pe ziuă zvîrle un ștreang și-apoi o plasă.

Se-aude-o armonie zvîcnind de sub verdeață :
Sînt cîntece de greieri ce au în ele parcă
Ceva din sfîrșitul de fus, pe care-o Parcă
Nervos, îl răsuțește către-un sfîrșit de viață.

Și-n timp ce valea toată pulsează de vibrare,
Se-nalță și balonul captiv al lunii pline
Și-așterne-n lungul văii, cu razele-i blajine,
Un patrafir de aur, de tihnă și uitare.

Altar, pe care ars-am din jertfa mea, cuminte,
Las lepedea-nnoptată și mă întorn agale
Spre corturile care-nălbind în fund de vale
Par crini sădiți de lună cu gura pe morminte.

Calfa-Dère, 1916

PRIVEGHI

De două seri într-una
Prin rare foi de cort,
Îmi vizitează luna
Modestul meu confort.

Curtenitor mă-mbie
În drum spre Ivrinez,
Să-i țin tovărășie,
Cu ea să privighez.

Sub sălcii să-mi arate
— Ca lebedele-n stol —
Naiade înecate
Plutind pe luciul ghiol.

Să stau pînă le-așterne
Un nupțial sovon,
Și crini, pe ele, cerne
Din naltul ei amvon.

Calfa-Dère, 1916

POPAS LA MURATAN

I

Butoi aşază focul pentru ceai
Şi-şi povesteşte visul de-astă-noapte :
Prinsese-ntreg haremul unui paşă,
Cadînele-l rugaseră să stea cu ele
Şi-l hărţuiră pînă înspre zori.
Încep interpretările şi glumele,
Iar el, plecat pe vreascuri şi suflînd în foc :
„Lăsaţi, ne zice, gluma, nu-i a bună“,
Şi fumul umple groapa şi-l îneacă.

Nici astăzi n-au de gînd să bombardeze.
A revenit la locul lui balonul
Captiv, ca o cometă zilnică.
Mormîntul nostru e descoperit,
Şi în zenitul clarului văzduh,

Solemn și lent, un avion dușman
Închipuie pe Sfântul Spirit, zugrăvit
Pe ușile altarului ceresc,
Ce încă-asupra noastră nu s-a pogorît.

Tranșeea-i așezată pe un dîmb ușor,
În față-i un baraj de ghimpi de fier,
La zece pași de noi e-o porumbiște
Cu foile de-a binelea îngălbenite,
Și din păpușile-nfoiate își revarsă
Mătasea de porumb cosițele de aur.

Napoia noastră se deschide-o vale dulce,
O lăsătură-ngustă asemeni unei alpii
În care toamna-și leagănă melancolia.
Pe dreapta, pe o creastă de pămînt mai sur,
Ca zdrențele stindardelor de purpură,
Corole mari de maci se umplu, zi de zi, cu sînge.

II

Fumăm întinși pe spate,
Și-n norul mic de fum
Se-nalță peste drum
Cereștile palate.

Cu ochii duși în cer,
Fixăm apartamentul
Pe care-Omnipotentul
L-ocupă în eter.

Ca-n geamul afumat
Făcut pentru-o eclipsă
Minuni de-apocalipsă
Azi nu se mai arat'.

Pe Cel-din-Orice-Oară
— De iaspis ori sardon —
Arc de smarald la tron
Azi nu-l mai împresoară.

Nici douăzeci și patru
Bătrâni cu perii suri,
Nici patru vii făpturi
Nu-l roagă idolatru.

Pe Miel nu-l cântă nici
Un cor de alăute,
Și nu-l întâmpin sute
Și mii de îngeri mici.

Și cartea cu peceți
Tot nu-și arată sorții,
Și-n ropot de săgeți
Gonesc sirepii morții.

III

Nu s-auzea nimic p ntinderea-necat 
 De revărsarea lunii pline,
 Nici f siitul porumbi tilor vecine,
 Nici pocnetul de armă aiurat ,
 Nici claca broa telor din mla tina secată,
 Nimic, nimic, decât doar discul lunii pline
 Plutind hipnotizată.
 Da-ntr-un t rziu parcă-a gemut tabloul,
 Întii mai vag  i-apoi mai precizat,
 Un sc r it de dric  nt rziat
 Prin spa ii  i-a trimis ecoul
  i oamenii-au oftat.

IV

Colanul stelelor ce cad
 Ilumin nd o clipă cerul,
 Aprind în calea lor eterul
  i- i taie printre stele vad.

 n fluturări lungi de sovon
  i-n ondulări de nereide
 Se-ntinde dans de perseide
 Din Andromeda-n Scorpion.

Dinspre Pulcherrima irump
Ca grindinele iuți de vară
Și-n scăpărări de piatră rară
Se frîng în lanul de porumb.

v

În Vega și-n Arcturus s-au pornit pe joacă
Țînci neastîmpărați cu oglinjoare :
Din crîngul cerului pătat de promoroacă,
Din peșterile-n bolta căror ard comoare,
Din larg-interstelara suprafață,
Ei prind în sticlă feerii solare,
Reflex de baluri planetare
Și ni le-aruncă-n față.

VI

Fecioara ce-a rămas pe țarm, răpusă,
În palidă lumină de amurg,
În visul meu coboară ca-ntr-un burg
Cu puntea de atunci nepusă.

Cu fața-i înălbită, cristalină,
De parc-ar ninge nentrerupt pe ea,

A mai mărunță, a mai fină nea,
Din munții albi, din luna plină,

Pe țărmul pustiit tot mai adastă
Să vadă flori plutind din cînd în cînd
Din florile buchetului plăpînd
Ce mi l-a dat cu mîna-i castă.

VII

S-a scuturat și ultima petală
Din macu-nsîngerat.
A mai rămas din purpura-i regală
— Uitată urnă funerală —
Un fruct îndoliat.

Muratan, 1916

BRANCARDIER

Moare toamna în petale de cicori,
Mor pe-ncetul și cicorile-n vîlcea,
Fîlfîie-n răstimpuri sumbrul crep de ciori
Peste cîmpul gol și peste viața mea.

Vine vijelia răbufnind din zări,
Răscolește totul ce-ntîlnește-n drum,
Sugrumată moare floarea pe cărări,
În viespar de schije, pulbere și fum.

De vrei să dai sprijin trupului învins,
Suflete, îți cată adăpost în cer :
N-a rămas pe-ntinsul văilor cuprins
Decît Dumnezeu din cer, brancardier.

Muratan, 1916

SPITAL I

Ca vântul ai intrat pe ușă,
Brusc te-ai oprit la patul meu
Și-ai denumit numele meu
Automat ca o păpușă.

Și-apoi te-ai prăbușit de-a latu-mi
Cu-atîta melodramatism,
Că sta să-și iasă din mutism
Griveiul zugrăvit pe patu-mi.

Plîngeai în hohote, și droturi
De somieră te-nsoțeau :
Fracturile-mi se deplasau
Din calmul lor prescris de doctori.

Durerea ta înduioşase
Şi trandafirii calcinaţi,
Şi îngerăşii aplicaţi
Pe tuciul sobei ce-ngheţase.

Cu-acelaşi fast, cu-aceeaşi tobă,
Puţin în urmă ai plecat,
Şi-am stat din nou crucificat
Între-ngerăşii de pe sobă.

Galăţi, 1916

SPITAL II

Florilor multicolore de hîrtie
Așezate la fereastra de spital,
Soarele de iarnă le prescrie
Un surîs perpetuu-funeral.

Inșilor cu ochii-n bagdadie
Și cu sufletul pe buze de cloral,
Soarele le împrumută-o veselie
Falsă, de priveghi extrem-banal.

Totu-i aranjat de comedie ;
Nu lipsește-acestui ceremonial
Decît moartea, care întîrzie
Să apară-n tristul ei final.

Botoșani, 1917

SPITAL III

Lui Scarlat Struțeanu

Ninge parcă s-ar topi o bucățică
Cubică, de zahăr, cînd o ții în ceai,
Tu privești zăpada cît de calmă pică
Și-ți zici că viața, sigur, că de nea-i.

Florile-n ferestre impasibil stau.
Între două busturi de Napoleon
Și gîndesc ironic : faptele-i erau
Cît de mari la Iena, cît de mici la Don !

Seara peste mine ca o nea se lasă,
Eu privesc pe gânduri, dreapta mea în gips,
Lașitatea-mi spune că trăiesc — ce-mi pasă ? —
Cînd se-așterne neaua peste-atletul Zips.

Botoșani, 1917

NINGE-AFARĂ, NINGE ȘI ÎN MINE..

Ninge-afară, ninge și în mine,
De la brazii verzi din curte vine
Ce melancolie !

Tu te duci prin neaua ninsă pe cărare,
La fereastră bate, lin, cu ritmuri rare,
Inima-mi pustie.

Ciorile prin neaua albă, negre,
Însoțesc cu cântece alegre
Astă agonie,

Ochii tăi albaştri mi-au răpit seninul
Și ningând într-una, neaua cade-n plinul
Inimii-mi pustie.

Botoșani, 1917

MATER DOLOROSA

Mamei

Un gemăt rupe calmul, un altul îi răspunde,
Un greu oftat răzbate din adâncimi profunde,
O tuse ațipită abia iar se trezește,
Un plîns nervos deodată durerea îl stîrnește —
Și-o nouă zi de chinuri spitalul își prepară.
Lumina, zgribulită de-a fi dormit afară,
— Dînd la o parte ceața și-a umbrelor obloane —
Sfioasă se strecoară în vastele saloane.
O rază rătăcită din calda auroră,
Stropind cu-un val de aur miraculoasa floră,
Pirogravează geamul — și florile de gheață
Se ofilesc, în pripă, de dis-de-dimineată,
Și plîng în stropi de apă pe umedele geamuri.
Răniți, în lungi halaturi se mișcă-ncet, ca ceamuri
Cu piatră încărcate, ce merg pe lîngă maluri.

Pe ușile deschise în lături, ca portaluri,
Pe tărgi și cărucioare, convoiul de fantome
Repetă-nmormântarea cu zilnice-axiome ;
Pe albe catafalcuri în săli de operații,
Din generosul sînge augurii fac libații,
Sacrificînd eroii în jertfe parțiale.
Din cînd în cînd, din iaduri, în izbucniri brutale,
Un răcnet lung de vită izbită la-njunghere
Străbate coridorul cu umede unghere
Și ne-nfioară carnea de răni înfiorată.
Apoi se pierde totul, de parcă o lopată
Ar fi zvîrlit pe oameni și ultima țărînă.
Prin vastele saloane, o diafană zîină
Pe-asfalt și printre paturi alunecă ușoară,
Ca umbra unui nour ce peste cîmpuri zboară
Și-ntinde peste oameni cu mințile trudite
Imense giulgiuri albe cu broderii cernite.
— E cloroformul magic cu liniștea-i imensă ! —

Din ceruri neaua cade, din ce în ce mai densă,
Pe ulițe, pe case, pe brazii verzi de-afară.
Sînt legiuni de fluturi de-o specie polară,
Ce se înfig în bolduri de frunze-aciculate ;
Cortegii de fecioare, în alb îndoliate,
Din ce în ce mai multe se-ngrămădesc în stradă
Cu seara ce se cerne prin fulgii de zăpadă.
Nevolnic, în fereastră, un bust de Bonaparte,
Pierdut în neaua care-l pîndește de departe,
Trăiește iarăși drama ninsorii moscovite.
Tavanul își aprinde trei becuri prăfuite,
Trei veștede corole, pe lugere uscate.
Spitalul în ninsoare și în singurătate

E-un țintirim pe care l-a năpădit uitarea ;
Tăcerea-l stăpînește cu vraja ei, ca marea
Ce-aruncă peste insuli imperiu-i de vrajă.
E-o liniște de moarte, luminile de strajă
Par candelile aprinse în mici felinărașe
Ce ard nepăsătoare pe veșnice lăcașe.

Dar vin apoi și zile cînd tot spitalul este
Palatul unor zîne frumoase din poveste,
Cînd jerba de hîrtie trufașă din fereastră
Se simte umilită în umbra ei sihastră
De jerbele luxoase de scumpe flori de seră ;
Cînd sălile pulsează în dans de baiaderă,
Cînd tristele saloane sînt vesele muzee.
Sînt zile de recepții : bagheta unei fee
A împletit pe ziduri, la ușa de intrare,
Ghirlânzi de brad, pe-asfalturi a așternut covoare,
Prin unghiuri penumbrate a prins în cuie groase,
În chip de cadre rare, cromotipii extrase,
Și chiar cîte-o pictură de-un amputat de dreapta.
Pe paturi rînduite, pe stînga și pe dreapta,
A așternut cerșafuri, ca lespezi pe morminte,
A mai cîrpit pe-alocuri halatul lui Arvinte,
A dat la toți bonete, papuci la fiecare
Și chiar mai multă zeamă în felul de mîncare.

. . . . .
Apoi deschide-n lături largi ușile : kermessa
Pătrunde în saloane, condusă de prințesa
Ce grațios discută cu celelalte grații ;
Un stat-major de piepturi, cîrpite-n decorații,

Urmează de aproape ; un zumzet de durițe
 Se-ntrece cu reflexul de fluturi de pe-alțițe
 Ce parcă stau să zboare prin grelele buchete
 Cu cari-s încărcate frumoasele cochete.
 — Adulmecă priveghii această lume oare,
 De nu e ins să n-aibă o cât de mică floare,
 O brazdă de durere pe fața lor cea grasă,
 O lacrimă ascunsă sub orișice grimasă ?
 Pe rînd la fiecare cortegiul se oprește,
 Ce întrebări începe prințesa le sfîrșește
 O doamnă de onoare ; din cornuri de Fortună,
 Țigări și-autografe împarte — o vorbă bună
 Oricînd o însoțește o splendidă fondantă
 Și tuturor le lasă broșura exultantă
 De ode a lui Y... Adesea o lornietă
 Examinează urme de răni de baionetă,
 Ca rare pietre scumpe, expuse-ntr-o vitrină,
 Se scutură de groază și din adînc suspină...
 — Spitalul e-o vitrină de mare chirurgie ! —
 Cu experimentalul excurs de-anatomie
 Sfîrșește prima parte. O pauză urmează
 Și-apoi încep distracții : un cinema rulează
 Un film cu o idilă-n decor de primăvară,
 O farsă ce dă lacrimi... Și-apoi dintr-o vioară
 O domnișoară-ncepe să cînte-*Avè-Maria*.
 Arcușul de pe coarde revarsă melodia
 Ca valul de tîmîie ce din cădelniți cade
 Și zăbovește-n aer sub-naltele arcade ;
 Surdina e portalul sub care trec sfioase
 Procesiuni de note în șir, evlavioase ;
 Fecioara e-o vestală, cu părul de vîpaie
 În sfredele de aur, ce calmul din odaie
 Într-un vîrtej de farmec neastîmpărat subjucă
 Și care contrastează cu liniștea din rugă..

...Dar e târziu... Serbarea ceremonia-și curmă,
Vizitatorii pleacă în elegantă turmă,
Cu amintiri plăcute, cu inimi unisonc
Și se despart în larmă de sindrofii nipone.
Prin ganguri, dintre zvonuri și cel din urmă moare...
Înfometați eroii înting curechi în moare
Și se retrag în paturi — culise reci de dramă. —
Prin colțuri vreo fecioară pierdut-a vreo năframă
De vine-așa intensă mireasmă parfumată ?
Chiar jerba de hîrtie respiră ușurată...
Staminele din becuri și-au scuturat polenul
Și-n minți trudite somnul și-așterne-acum ebenul.

. . . . .
Într-un târziu, spre ziuă, — semnal de insomnie —
Cînd urlă Arsenalul a nopții agonie,
Îmi pare că văd hornul uzinelor din docuri
Și-n zbor mă duce gîndul spre-ndepărtate locuri.

Departe-n portul fără catarguri și cu rada
Pustie de pontoane, ce-și cîntă-n gînd balada,
În mahalaua mută cu fața către apă,
E mica noastră casă pe-un mal pe care-l sapă
Necontenita vreme. Acolo-ntre pereții
Săraci, sub coperișul pierdut de sub nămeții
Îngrămădiți de crivăț, asemeni unei sfinte,
Ce-nalță Preacuratei o rugă preafierbinte,
Îți treci singurătatea, o, mamă-ndurerată,
Răstălmăcind în gîndu-ți viața de-altădată.
Zadarnic, înspre ziuă, cînd noaptea mai persistă,
Aștepți s-auzi sirena cu aria-i prea tristă

Momind pe om la muncă ; să te mai scoli cu grijă,
S-aprinzi vioaia lampă. mașinii mici de schijă
Să-i reaprinzi văpaia, să dogorească-n casă,
Cînd s-or scula copiii la ora pentru clasă,
Să stai pe scundul scaun, cu ochii duși la ornic,
Să torci și pe podele să cînte fusul spornic
În acompaniamentul pisicii care toarce...
Zadarnic ! roata vremii azi n-o mai poți întoarce :
Copila este moartă, băiatu-i prin spitale.
Azi nu mai ai cui face, prin neaua ninsă, cale
Și cum te-oprești la geamuri cu ochii duși la cheiuri,
Tu suferi azi că toate-s tristeților temeuri.
Maidanul nins, pe-alocuri e ros de ciori în stoluri,
Ce se ridică-n aer și după largi ocoluri
Se lasă ca lăcusta pe goalele hambare.
Zăpada văruiește olanele, pe care
Era mai verde mușchiul decît mătasea-broaștei.
Din naltele corăbii n-a mai rămas nici moaște
Pe Dunărea-nsolzită de sloiuri mari de gheață.
Pustiu, debarcaderul s-a mistuit în ceață
Și-n hohote de crivăț, gemînd prin ramuri mute,
Plîng sălciile bălții coroanele pierdute.
În malul plin de cuiburi, zglobia rîndunică
Nu-și mai împlîntă zborul în puii ce-și despică
Micuțul plisc ; prin poduri de magazii sărace,
O bufniță lugubră în cîntece posace
Adoarme seara care scîncește pe-ntuneric.
Luceafărul, la dreapta Măcinului, vesperic
Doar el își mai aprinde statornica făclie.

. . . . .
S-a-ntunecat cu totul... Pe cine-aștepti să vie
De stărui la fereastră ?... Cu gîndurile-n goană,
Cucernica ta mîină aprinde la icoană

O candelă... dar ce duh ascuns îneacă iasca,
Pe ochii tăi, iar umbra de ce-și repune masca
Și ce presentimente îți tremură în suflet ?
În minte-ți încolțește un gând ; într-un răsufl
Pornești... un crivăț rece te arde peste față,
Din viscol haite albe de vînt și nea te-nhață,
Te țin în loc... dar gîndu-ți le biruie pe toate...
O rază de opaiț se-ncearcă să înoate
Prin nea... Ajungi...

Bordeiul, acum te îngrozește
Cu-un calm — după furtună sau care-o prevestește ? —
...Sibilă inspirată

Cărturăreasa cheamă din lumea înnoptată
Un suflet, apoi altul, le-ntreabă, le ascultă
Și-ți strigă, temătoare, de așteptare multă :
„O să se facă bine, o să se facă bine“.

Te-ntorci acum spre casă...
Dar cine-a nins pe uliți atîția crini și cine
A scuturat de floare cireșii toți din aer ?
Salcîmii — furci tihnite, din albul căror caier
Nu își mai toarce vîntul lungi fire de zăpadă —
Cînd înflorit-au oare de flori ce stau să cadă ?
Pe-acoperiș, prin cuiburi de nea și stof în floare
Cînd s-a întors mulțimea de berze călătoare ?
Ce greieri prin zăpada ce scîrțîie sub gheață
Au renviat și cîntă ca-n noapți de mai ?

Dar iată,
Maidanul alb și vesel acu-ți deschide cale
Prin mușețel cu albe și mii de mici petale...

S-a potolit ninsoarea și nici un vânt nu bate ;
Prin nouri cîte-o coapsă de lună cînd străbate,
Tu crezi să vezi în raza ce casa-ți luminează,
O ! mamă-ndurerată, un înger bun de pază !

Botoșani, 1917

PRIMĂVARĂ

Primăvara asta, Mădy, mă îmbie s-o contemplu
De pe treptele de piatră ale tristului spital.
Ea nu știe că în mine e pustiu ca într-un templu,
Unde azi nu mai răsună nici un imn sacerdotal.

Printre pietrele din curte, firicelele de iarbă
Soarelui de primăvară-și cer tainul de azur,
Stimulate de căldură, oasele grăbesc să fiarbă :
Azi un cubitus e gata, iară mîine un femur.

La ferestrele pe care, pînă ieri, pusese gerul
Flori de gheață delicate, cu polenul alb, de nea,
Azi apar răniți pe chipul cărora a pus eterul
În pomeți petale roze și la nas cîte-o mărgea.

Rîndunelele întoarse, pe sub streșini de spitale,
Pentru Venus ce prezidă construiesc altare noi,
Cuiburile călduroase împletite ca-ntr-o zale,
În curînd, adăposti-vor puișorii mici și goi.

Om, aeroplan, albine se întrec în hărnicie
Și zoresc ca să ridice zorile, ca pe-un oblon,
Dar la plată au ca-n pilda muncitorilor de vie
Toți aceeași oboseală cînd declină Apolòn.

Din văzduh coboară ziua și în cercuri largi virează,
Preumblînd cu sine seara-n ultim raid aerian,
Turmele de la pășune, întorcîndu-se, schițează
Peisagii pastorale într-un ton virgilian.

Ziua clară pentru tine și-a înăbușit lumina
Și pe soarele-n crepuscul a trecut un vâl de nori,
Florile de măr, rozalbe, au satisfăcut albina
Și presară sub coroane de polen atomi ușori...

Elizèele-nserării, peste târg desfășurate,
Din balsamul lor revarsă peste răni și pe fracturi —
Vino, surîzîndă Mădy, sora mea de caritate,
Cu sărutul de-ntremare al divinei tale guri.

Botoșani, 1917

AJUN DE EVACUARE

Lasă lacrămile tale
Să le-nece, Lily, vinui
Din pahare :
Crezi că plînsetele tale
Vor opri cumva străinul
La hotare ?

Mai avem o noapte, Lily !
— Mîine mă așteaptă drumul
Iar prin țară, —
Și tu știi că-n zorii zilei
Visurile pier ca fumul
De țigară.

Șterge-ți ochii, dar minciuna
Las-o pururea-n pupilă
Să-nflorească.
Cum mai mândră iese luna
Din eclipsa ei nubilă,
Mai cerească.

Botoșani, 1917

PAHARUL CU DULCEAȚA

Tot așteptînd, ne-am pus cu toții pe ghicit :
De care fruct va fi dulceața ?
— Mister mai nepătruns ca ceața,
Un lucru-i cert, că nu va fi de fruct oprit.

Noi am primit paharul și ne-am gîndit la Crist :
De-ar fi primit și dînsul tot astfel de pahare,
Cu siguranță, doamnă, că n-ar mai fi fost trist
Chiar dacă-n loc de vișini erau cireși... amare.

Eu mă silesc să cînt în versuri
Virtuțile dulceții dumneavoastră,
Dar, doamnă, vai ! o vacă proastă
Mă stînjenește cu-ale ei demersuri.

De-un ceas continuă să ragă,
Și peste gardul viu ce ne desparte,
Mă ceartă pe cînd stau cu ochii-n carte.
Am să-i vorbesc, îmi zic (deci) : «Vacă dragă,

Pricep să nu digeri ce-i poezie,
S-adori tărîța, paiele divine
Și să te-ncînte ugerile-ți pline
Cînd te întorci de la pășune. Fie !

Dar vezi că mă silesc în rime
Să prind o boabă din dulceața doamnei,
Și totuși ragi, ingrato ! Tot a doamnei
— Ca-n fabulă — vaci fiică ai rămas. La crime

Tu mă silești s-alerg. Condescendență
Să n-ai pentru talentul meu mai merge :
Dulceața doamnei însă e divină. O șterge
De-aici și mulțumește zeilor pentru clementă.»

Motivele versificate așteptam
Să le trimit o dată cu paharul.
Dar vai ! cînd am văzut — eram
Să cad — că nu era pahar, ci cană.
Să le trimit sau nu ? Stăpîna
Au nu va rîde de stîngacea-mi pană ?

Nu știu, dar zic cu Cezar : zarul
A fost zvârlit, și-acum, permiteți-mi să vă sărut...
Preaonorată doamnă,
...mîna.

Vutcani, 1917

MIRAJUL PLANULUI ORAȘULUI BRĂILA

Neuitatului brăilean Titu Dinu

O ! tristă după-amiază extrem-posomorâtă !
Ce duhuri necurate m-au alungat pe stradă,
Prin bura nentreruptă de toamnă mohorâtă,
Ce preschimbase târgul în inundată radă.

Ce duhuri necurate mi-au scos în a mea cale
Pe om și-a lui povară — nostalgice motive ! —
Îl văd și-acuma parcă : mergea distrat, agale,
Și transporta o cadră cu titlul în cursive.

Un titlu magic — : *Planul orașului Brăila* —
Baghetă de hipnoză ce mă porni pe drumuri,
Să însoțesc hamalul, cum însoți cămila
Pe Tartarin, celebru-n fantasticele-i fumuri.

Brăila-și desfăcuse un plan în evantaliu,
Cu boare de zefiruri pe bura tristei toamne,
Și palpita de viață și cel mai mic detaliu,
Ca nestemate prinse pe sînul unei doamne.

Și-am revăzut aieva : umila mea căsuță,
Pe-același promontoriu cu-aceeași perspectivă,
Pe mama care și-astăzi vegherea nu și-o cruță
Și-aprinde la icoane o candelă votivă.

În fața mea e malul copilăriei mele,
Smălțat de mușetelul cu capetele blonde,
În dreapta mea e vadul ce duce drept la schele
Căruțele ce-ncarcă corăbii vagabonde.

Din vale portul urlă — un târtar de catarguri —
Hamali în zdrențe-n cîrcă duc aur — saci de grîne —
Aceste bastimente porni-vor mîine-n larguri,
Iar ei le vor petrece din ochi și vor rămîne.

Dar Dunărea cuminte, cu valurile-i calme,
Acestei fierberii pune o pașnică surdină
Și-n bărci pe cari le saltă lopeți proptite-n palme
Te duce-n umbra bălții și grijile-ți alină.

Îmbătrînite sălcii cu trunchiuri torturate,
Prin balta inundată croit-au bulevarde
Și stuful, pămătuful, în rînduri lineate,
Ca pe un coif îl mișcă în soarele ce arde.

Tuneluri de verdeață conduc în băi de umbră,
Punctate de topazul corolelor de nuferi —
Pe-aici ți-ai plîns iubirea ce azi e doar o umbră,
O ! suflete, ce încă n-ai încetat să suferi !

Dar iată, seara trage acuma la pontoane,
Și portul tot e-un cîntec de ancoră ce cade,
Pe vaduri, ca pe-un stadiu se-ntrec căruțe-n goane,
În chiote, spre casă și-n urmă larma scade.

Și năvile cernite rămîn la chei ca racle,
Pe cari le priveghează matrodul ce aprinde
În vîrfuri de catarguri, fânare-n loc de facile.
Electricele globuri, prompt, portul și le-aprinde,

De parcă-și risipește o feregă toți sporii.
Arar un cîine latră pe șlepuri adormite
Și-nfrigurată noaptea se-acoperă cu norii...
Dar mîne, aurora, cu mîinile-i grăbite,

Întinde șei de aur pe dealuri dobrogene ;
Apolon se avîntă ; din albe-acoperișuri
Măcinul scînteiază — ostași ce-și iau alene
O pavază zvîrlită aseară, prin tufișuri.

Și-Apolon pretutindenii își cîntă biruința,
Pe-odgoane și catarguri e pretutindenii soare,
Și-i plină de lumină pe chipuri suferința,
De parcă-ncarcă soare febrilele vapoare,

Încarcă-atît, și totuși, sînt cheiurile pline...

. . . . .
Dar vai ! ce neagră noapte căzu din cer deodată,
Ce nori îndoliară-nălțimile senine,
Ce bură prinse-a cerne din zarea înnorată ?

Hamalul ajunsese la locul de predare,
Și umbrele de-a pururi lumina alungară...

. . . . .
. . . . .
Și totuși, cîteodată, cînd din adînc tresare
Imaginea-nsorită — de-ar fi cît de fugară, —

În jalnica mea toamnă, din nou e primăvară...

Iași, 1917

PE ALBUMUL DIN VILA ȘVEIȚARIA

Doamne, dă-mi seninătatea din albastrele pupile
De fecioară, ce visează într-o vilă în ruină,
Ochi netulburați în clara lor oglindă de idile
Sau de pasiuni funeste din vreo Annă Karenină...

Doamne, dă-mi limpiditatea iazului ce-n parc visează,
Prins în mreaja parfumată-a liliacului în floare,
Dă-mi extazul de oglindă de cleștar, ce n-o pătează
Nici un nor și nici o undă brusc stîrnită de vreo boare.

Doamne, dă-mi timiditatea sînilor firavi ce încă
N-au simțit apropierea rozelor pe piepturi prinse,
Nevinovăția care nu-și închipuie ce-adîncă
E prăpastia deschisă-a brațelor, spre ei, întinse.

Chișinău, 1918

CRINUL ROȘU

Cum mergeam printre morminte,
Ingeborg, ai smuls un crin,
Și așa, de sânge plin,
Mi l-ai dat să te țin minte.

Crinul s-a închis cuminte
În mantou-i de carmin,
Și-n bordeiul meu, străin,
S-a visat tot pe morminte.

Și-astăzi când îmi vine-n minte
Asprul crinului destin,
Mă revăd cu bietul crin
Printre vechile morminte.

Vaslui, 1918

PORTRET SEMIT

Cînd vine cu cafeaua de surogat pe tavă,
Cu părul ei mai negru ca noaptea din tartar,
Fantomele din cadre cu toatele tresar
Și-n ochi li se aprinde o flacără bolnavă.

Othello pentru-o clipă își uită gelozia,
Desdèmona zîmbește de-un vis frumos prin somn.
Se-oprește gîndul negru ca-n pragul unui slomn,
Și Iago chiar — minune ! — și-nfrîină felonia.

Un fir de lăcrămioară îi picură pe frunte,
Pe-obraji îi joacă tonuri din merele domnești.
În sîn o turturică, cu zbateri nebunești,
A bluzei colivie se-ncearcă să înfrunte.

Cînd vine cu cafeaua de surogat pe tavă
Și cînd se însenină ca-n toiul lui april,
Cine-i nebun din mîna fecioarei lui Rahmil
Potirul să nu soarbă chiar de-ar avea otravă !

Vaslui, 1918

PE MURATAN ȘI CALFA-DÈRE...

*Celui ce-mi vorbea
de «sacrificiu inutil»*

Pe Muratan și Calfa-Dère creșteau sfioase micșunele
Și maci trufași prin grîul verde, ce peste cîmp se revărsase,
În timp ce noi săpam tranșee, blindam taluzuri și crenele,
Durînd, ca harnice albine, atîtea efemere case.

Și-apoi, spre toamnă, cîmpul negru, lipsit de verdea lui
podoabă,
Părea un trist răboj crestat cu morminte anticipative,
Pe cîmp, nici maci, nici micșunele : doar trista toamnelor
broboadă
Își sfîșia pe orizonturi melancoliile tardive...

Și-n loc de maci și micșunele, și-n locul grîului în lanuri,
Doar gropi căscate a-ngropare și alte gropi de-obuz săpate,
— Un zdrențuit stindard de humă, sfințit de sacrele elanuri
Și-ncununat cu flori de sînge, cu-mbelșugare presărate. —

Noi am sădit în brazda neagră, pe Muratan și Calfa-Dère,
În loc de maci și micșunele, nenumărate flori de viață,
Îmbujorate flori de sînge — răsadul ruptelor artere —
Cînd înflorise agonia pe ochii noștri flori de ceață.

Pe Muratan și Calfa-Dère noi n-am mai fost de-amar de vreme,
Și, totuși, nu știu ce ne spune că și-astăzi maci și micșunele
Au renflorit cu persistența nemuritoarelor embleme :
Căci seva florilor de sînge va fi trecut firește-n ele.

Vaslui, 1918

POEME DIN AJUN

1915 - 1916

AD PROVINCIALES, MEUM IN GRETCHEN
AMOREM, SPERNENTES

Cei care văd în Gretchen numai
— Precum, de-altfel, în orișice femeie —
O jertfă-n plus pe-altarul Sexualului Instinct,
Cei care niciodată
N-au prins, de pildă, versul lui Laforgue :
«*Se serrer la main sans affaires*»,
Aseară-ntr-un conciliu patriotic și cu bere
Au pus temeiul unui congres și-au hotărât
Un blocus pentru-acei ce — ca și mine —
Vor adora pe Gretchen ;
Zicînd că dacă-n nemți nu trebui' să ne-ncredem,
Cu-atît mai mult să n-adorăm pe Gretchen ;
Că, totuși, o singură intenție-ar putea scuza
O înclinațiune pentru Gretchen : posesia brutală.
— Și-ntîiul excomunicat fui eu. —

O ! Gretchen, cine e de vină
Că-mi placi, acu-ntr-o vreme cînd
În orișice inoportun flecar de care amintește Cătulus
E-un patriot ;
Că-n rîsul tău firesc și sănătos, tu te cutremuri
Cu grația indiferentă-a fructului de păpădie,
Pe care cel mai calm zefir ce-adie îl silește
Să-și semene semințele-n azur ;
Că ochii tăi sînt, ca și-ai mei, căprui,
Că dinții tăi sînt fin tăiați, ca hrana pentru șoricei,
Că gîtul tău e cald și fraged ca și sfînta cuminecătură,
Că buzele-ți îndată sîngerează cînd le mușc,
Că vîrfurile limbii tale-ar vindeca și-o viperă rănită,
Că degetele tale au articulații de clape de pian,
Că-atît cît ești spirituală
    ai putea să mergi, pe ape, ca Isus,
Că-mi ești mai scumpă ca un leac cotidian ;
Că pe la colțuri te aștept ca gura unui tun parizian
— Imaginea eu știu că ți-i indiferentă —
Pîndind un zepelin ;
Că trec tramvaie, rînd pe rînd,
Încrucîșînd, și-n urmă alte vin,
Din ce în ce mai goale :
Și trece în sfîrșit și ultimul vagon din fiecare cursă —
Ca deodată, din dreptul bisericii lui Sfîntul Spiridon,
Tu să te-arăți în ritmul roților din marea-ursă,
Cu grații mai spontane ca zorile ce se revarsă,
Mai cald, cu corpul, ca un cuptor de piatră arsă.
Mai plină de mister decît mesajile ce cădeau din cer
Închise-n pietre.

Dar, Gretchen, era fatal să ne-nțîlnim :
Ca șanțuri pentru mine, pe frontul de apus,

— săpate reciproc

Pe sub pământ, către tranșea dimpotrivă,
Ca dînsele, ce uneori se întîlnesc

În oarba scormonire subterestră —

Așa ne-am întîlnit și noi.

Era fatal :

În '907 — un incident comun din ale noastre viețe paralele —

Și tu, și eu eram bolnavi, în pat, de pneumonie.

Mustea, afară, cronica otită a zăpezii,

În timp ce noi, în case diferite, regretam că nu putem

Să alergăm cu lumea toată, în grup, la barieră, unde

— Opriți de gratiile de baionete —

Amenințau, scrîșnind, ai răzmeriței inși.

Cînd, Gretchen, ne însănătoșisem amîndoi,

Natura-și împlinise lipsurile,

și pe sub cruci în pripă ridicate.

Zăceau, împărțășiți cu ale lor păcate,

victimele reformelor agricole.

O ! Gretchen, cine e de vină că azi abia ne-am cunoscut

Cînd peste tot a nins funinginea fobiei

Și-a troienit întreaga țară, cu orașe,

cu drumuri, cu parcuri și grădini pentru iubire

și a pătruns și-n inimi,

«În cuget și-n simțiri» și-n loc de viață liberă și personală

Și-a-ntins robia deluviul fobiei.

Știu, Gretchen, că era fatal,

Dar dacă tu-nțelegi un fapt așa de natural,

Vei înțelege și sacrificiul, ce mi-l impun
și-l cer și de la tine :
Să punem, Gretchen, sufletelor noastre surdine.

Tăceți, voi inimi, deci, ca nu cumva Quadrupla să v-audă.

Brăila, 1915

SERENADARUL

Te-oprești în dreptul casei cu geamurile sparte,
Și-aștepți ca primul cîine pe ceilalți să întarte,
Și toată mahalaua să fie-un singur cîine,
Ce hămăie la tine, ca la un sfert de pîine.
Atunci abia flașneta depui pe trepiedu-i,
Lejer : pe etajera-i, doar ațipit bipedu-i :
— Albastre, galben-roșii, cu pene-un papagal,
Simbol meschin că-n viață-ai servit un ideal. —
Te hotărăști, în fine, să-nvîrți de manivelă,
Și notele se-adună-ntr-o arie rebelă,
Mai consumat, un cîntec, ca tocul de la gheată,
Mai mult decît flașneta-ți, de mult dezacordată,
Mai zilnic decît pîinea în zilnic *Tatăl nostru*,
Mai spre pămînt de cum e, la papagalu-ți, rostru, —
O melodie tristă ca ochii tăi nesiguri.
Tu cînți în timp ce-n casă, bolnavi cu toți de friguri,

Așteaptă-n subterestrul bordei ce locuiesc
O moarte oportună. Dar pașii-ți te opresc
De ce, întotdeauna, în dreptul astei case ?
Nicicînd, doar, papagalu-ți bilet lor nu le scoase.
Ți-au dat aceștia, oare, vreodată găzduire,
O strachină de linte, un zîmbet de iubire
Umilă, dar curată ? Sau știi că armonia
Peste mizerii toarnă, ca balsam, veselia ?

E mult mai simplu însă : Tu știi că la balcoane
Imense burți admiră savante gramfoane,
Că drumul ros de pașii-ți c-un ideal de artă
E-un drum cu cîini, pe care flașneta-ți îi întartă,
Că-n singura cocioabă la care-ți faci siesta
Mai arde smirna artei, ca jarul zeei Vesta.

Și cum flașneta cîntă, și cum indiferent
Te-oprești din cîntec numai cînd trece vreun fiacru,
Tu pari, serenadare, un Zeus, impotent
La răutatea lumii, planînd peste masacru.

București, 1916

EPISTOLĂ DIN ZONA MILITARĂ

Pentru Mădy

I. ARGUMENT ANALITIC

De unde, Mădy, și Ovidiu întregii Rome de-altădată
Trimis-a elegii în versuri, din Sciția pe-atunci Sarmată,
Îți scriu impresiile-acestea, în vers multiplu, nu-n disticuri,
Și să-mi răspunzi: echivalează o pungă plină cu fisticuri ?
Vor fi impresii disparate, voi încerca diverse genuri,
Vor fi în ritmuri variate, inevitabile refrenuri,
Epistola-mi va fi asemeni unei votive *lanx-satura*,
Din care evita-voi doar pe grandilocventul, falsul *ura*.
Epistolă miscelanee, din strictă zonă militară,
Dar care nu dezvăluiește nici un discret secret de țară,
Din care, numai, vei găsi-o dintre lucrări, ca mai urgentă,
Iubirea mea, ce este încă fortificare permanentă.

II. IN MARGINEA PROGRAMULUI

Intre ieri și între az'
Ce schimbare și necaz !

Foaie de duminică, 1837

Ceața și-a zvârlit năvodul peste văi și peste dealuri
Și i-a pescuit pe oameni cu nevoi și idealuri ;
Se zăresc în fundul văii — drojdie pe fundul ceștii —
Prinși ca-n plasă, și de-accea oamenii-s tăcuți ca peștii.

Astăzi ploaia mitraliera și-a dispus-o în bătaie.
Oamenii, săpând tranșee, fac o gratuită baie,
Vântul se pornește-n urmă și preumblă norii, zvîntă
Cîmpurile și pe oameni, care mult bine-l-cuvîntă.

Prin ținuturile-acestea nu cred soarele vreodată
Să străpungă frontul tare-al norilor, ce niciodată,
Mădy, de cînd sînt aicea, nu și-au mai mutat bivuacul :
Din azur nu se zărește nici cît să înțepi cu acul.

Astăzi soarele răsare — proiectil propuls de tun —
Oamenii sînt foarte veseli și dispuși să bea tutun ;
Ciocîrlii zvîcnesc din miriști ca lăcuste pe resorturi :
Astfel de mai ține-o lună, vom ieși, socot, în corturi.

Cred că un senin de-acesta n-a cernut nicicînd vreo bură,
Ciocîrliile ce urcă — ciuture-n miniatură —
Vor seca de bună seamă tot azurul de pe boltă
Și va fi-n pericol mare cîmpul plin pentru recoltă.

*

Pe cer se proiectează pînă-n marnea zării
În șiri de paie-a cîmpului șiră-a spinării,
Și roți de mori de vînt, din fixe crucifixe,
Căzute, în desuetudine, prefixe.

Răscrucii de la Ceatarîk i-am tîns antenele
Spre cele patru puncte, Mădy, cardinale :
De orișuunde-ar fi să vii, pe orice cale,
Să te întîmpine cu umbra lor poienele.

Sau vin pe Diordingî Orman, unde, febrilă,
S-a instalat a greierilor ritmică tocilă ;
Vom da s-ascută secera de-argint ce craiul-nou ne-oferă
Și grîul verde secerat îl vom așterne litieră.

Ieșim la câmp o dată cu simple vaci și boi
Ce-au adormit ast-noapte în staulul lor cald,
Cu oile stupide ce amintesc ce cald-
arîm făcu Păcală din burțile lor moi.

Ne-ntoarcem de la câmp într-un vehicul încărcat
Cu de campanie bucătării utile,
Ce amintesc discuții inutile în Senat,
Și pe oniromanele fosile.

Se-ntorc cirezi de la pășune, din viață deci o zi în minus,
Epistole ultramarine vorbesc de nori, Pont-Euxinus
Nu ne-a trimis pe azi nici una : nu vine Eol curierul
Cînd e prea mare sărbătoare. (Sluji din trei cătune clerul.)

*

Cînd îmi scriai în lacrimi cum albina
pe bot îl înțepase rău pe Udo,
Abia ieșise câmpu-n togă verde,
cu laticlave gri de arătură ;

E timp de-atunci : o cred cicatrizată
de mult teribila înțepătură,
Iar câmpul, ca-n asaltul din Cremona,
e azi de vipere un lung testudo.

*

Pe-un mușuroi de cîrțiță, o ciocîrlie
Repetă necurmat o dulce melopee,
Ca-n albia adormitoare de tranșee,
S-adoarmă soarele ce să se culce întîrzie.

În grîul des o barză calcă-așa de fin,
De parcă n-ar voi să culce nici un fir,
În timp ce cazna-i benevolă de martir
O ciocîrlie-o ia în rîs c-un tril velin.

Din cuibul gri în seara ce s-a revărsat
O barză-ntinde ciocul de coral,
Să prindă diamantul vesperal,
Ca pe-un batracian suprafațat.

Pe cerul cu fioruri multiple de helice
Un reflector e Vesper ce majestos declină ;
Grăbit noi scoatem garda, c-un foc de salvă plină
Țintind aeroplanul cu gînduri inimice ;

Căci poate explorează ieșindul Piribeic.
Dar Vesper ne surîde, gîndind la apogeul
Cînd coruri de fecioare și tineri, hymeneul
Slăveau în alternanță de cîntec amoebeic.

Ie
C
C
ar

N
C
C
Și

S
E
N
C

III. BALADA CETII

C
A
E
I

A fost odată-un împărat
Ce într-o zi s-a-namorat
De Ceață ;
Din ziua aceea n-a mai vrut
Nimic, de altceva n-a mai știut
În viață.

I

Odihnă n-a avut de-atunci
Pe văi, pe dealuri și prin lunci
Și-acasă ;
Și gândul lui a fost mereu
Cum să capteze-acest proteu,
Cu care plasă ?

Și-a fost trimis soli s-o pețască :
În viața lui împărătească
Să fie-un far ;
Sau aplecat pe balustrade
El i-a cântat și serenade,
Dar în zadar.

Și-acum ? Doar să se resemneze :
Căci Soarele să-l viziteze
Veni-n ținutu-i ;
Și-abia cum Ceața îl zări,
Surprinsă se adăposti
Sub scutu-i.

Cum să suporte o absență
N-ar fi putut, din complezență,
Ăst împărat,
Din cale-afară amărît
— Ca să nu moară de urît —
S-a spînzurat.

IV. ODA

Apari acuma, Mădy, ca o fee,
Ca pe bancheta din tranșee,
Cuminți să stăm de vorbă,
În timp ce oamenii degustă,
În mulțumirea lor augustă,
Meridiana ciorbă.

Apari acuma, Mădy : pentru tine
La capăt două rampe line
Am pus să sape,
Ca să pășești mai imaterială
Decît, în pilda experimentală,
Isus pe ape.

Îmbracă-te, o, Mădy, în seninul
Azur în care Jupiter divinul
Strălumina odată :
Pășește în pantofi discreți de rouă
— Încălțăminte care zilnic nouă
O ai și fără plată.

Apari, în fine, Mădy : răbdătoare
N-a fost de-ajuns broasca-țestoasă, oare,
Cu tristu-mi soliloc ?
Ba chiar și intrigați de lunga-mi izolare,
Sobolii au săpat ferestre circulare
În crestele de foc.

V. ELEGIE

De-ai ști, o, Mădy, ce dezastru aseară sta să se întîmple,
Te-ai întrista și tu îndată și ochii-n lacrimi ți s-ar împle ;
M-ai înțelege pentru care motiv, în loc de-o fină plasă
De dragoste, eu ție povestea batistei albe de mătăasă.

Iubirea mea ajuns-a, Mădy, o tînguire monotonă.
Ce vrei să-ți scriu din aste locuri, unde iubirea-i anacronă,
Unde penaiții, larii, zeii, într-un cuvînt sînt toți ai urii
Pe unde-or șuiera toți șerpilor din părul despletit de furii.

Cînd am plecat mi-ai dat batista și-aminte mi-ai adus de basme,
De loc-comunul cînd amantul, trecut în lumea de fantasme,
Vestește moartea lui amantei, prin trei, de sînge roșii, gute
Ce-apar spontane pe năframa ce n-a primit vreodată spute.

Dar tu, nencrezătoare-n stricta reeditare a povestei,
Ai preferat să ai, din sursă precisă, confirmarea vestei,
Modificînd puţin din date : mi-ai dat atunci alba năframă
Să-nchid din sîngele-mi într-însa, ca pe-un portret închis în
ramă.

Ai fi primit-o-aşa punctată de trei inele roşi de sînge,
Ai fi ştiut că-s mort în fine, ai fi-nceput amar a plînge ;
De tristul meu sfîrşit eroic, te-ai fi înduioşat fireşte,
Te-ai fi mîndrit cu consolarea că m-am sfîrşit, ştii, româneşte!

În lumea visului perpetuu, eu aş fi tresărit o clipă ;
Compătimirea ta duioasă m-ar fi-ncălzit ca o aripă,
Batista mi-ar fi fost un giulgiu în domul paşnic al lui Pluto,
Dar vai ! printre tranşei, aseară, batista eu am fost pierdut-o.

Acum, cînd ştii dezastrul care aseară sta să se-mplinească,
Fii veselă : în zori batista mi-o dete pronia cerească ;
Şi ca prin vămile celeste să-mi fie neîntrerupt făgaşul,
Legă-ntr-un colţ ast-noapte : luna — dinarul lui Caron
luntraşul.

VI. CANTONAMENT

Cogitatus tuus cito adimplebitur

Sortes Sangalenses

Și stelele și luna peste case ning
Petale mici de ghiocci, petale mari de crizantemă ;
Pe sufletu-mi s-a-ntins a deznădejdiei simptomatice eczemă,
Pe masă și-a închis pilulele, misterios, un browning...
Pot oare să le iau (cum mă gândesc) cu-un ceai ce singur cuc
Îl beau, citind o pagină din Habakuk ?
Probabil, pentru că pe-o șiră, lângă gard, de paie,
Mă-mbie, Mădy, nentrerupt o cucuvaie.

Cokargea, 1916

LA UN BOU

Unui revizuit din elită

De ce te-oprești din rumegat
Cînd trec pe lîngă tine ?
Ori sînt eu de invidiat
Că nu sînt bou ca tine ?

Tu orișicînd ai fi voit
Puteai ca să treci granița,
În timp ce eu am fost găsit
Bun să port zilnic ranița.

Eu sînt dintre revizuiți
De forța militară ;
Ori face să mă feliți
Că-s bou rămas în țară ?

Nu văd de ce-aș fi încântat,
În ce vezi bunătate ?
Eram, chiar dacă exportat,
Bou în străinătate.

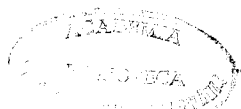
Cokargea, 1916

ZI ISTORICĂ

Sînt toți oficialii gătiți de sărbătoare ;
Maghernițele toate-s cu tricolor pe ele ;
Vapoarele din radă au arborat drapele,
Căci vine azi regina să-mpartă ajutoare.

Au atîrnat covoare la unele balcoane
Și-au pus între verdeață portretele regale ;
Din măhălăli și cei mai bătrîni se scurg agale
Spre parcul public unde au poposit faitoane.

La 5 sosește iahtul în port și-apoi cortegiul
Se-ndreaptă spre tribuna din parc, și suverana
Împarte-o oră-ntreagă : la toți alină rana

Și pruncilor de țîță le dă cîte-o fondantă.
La 6 e la gară. S-a terminat arpegiul,
Iar tîrgul se răsfață-n mizeria constantă.

Brăila, 1916

FELICITATIS PAULULUM...

Să mergi așa cu fruntea de vânturi largi bătută,
Cu gândul nicăiurea, privirea desfăcută,
Cu gulerul, de-asemeni, la gât să nu te strîngă,
Nici fruntea-acoperită, nici gheata să te strîngă,
Întinsă epiderma, pupila dilatată,
Să ai, ca melcul, ochii, simțirea proiectată,
Veridică să-ți pară povestea cu Atlante
Și simplă-încît tu însuși, deși puteri gigante
Nu-ți știi, te-ai crede forte să duci azuru-n cîrcă ;
Să mergi plutind de parcă veninul de năpîrcă
Ți-ar fi servit o baie ; înzefiratul mediu
În minte să-ți aducă frînturi din evul mediu,
Cu pastorala unui Colin Muset, de pildă ;
Ci tu, cu ample gesturi de Crist schițînd o pildă,
Să treci lăsînd în urmă, cu fluturii în stoluri,
Gargara agasantă a broaștelor din ghioluri ;

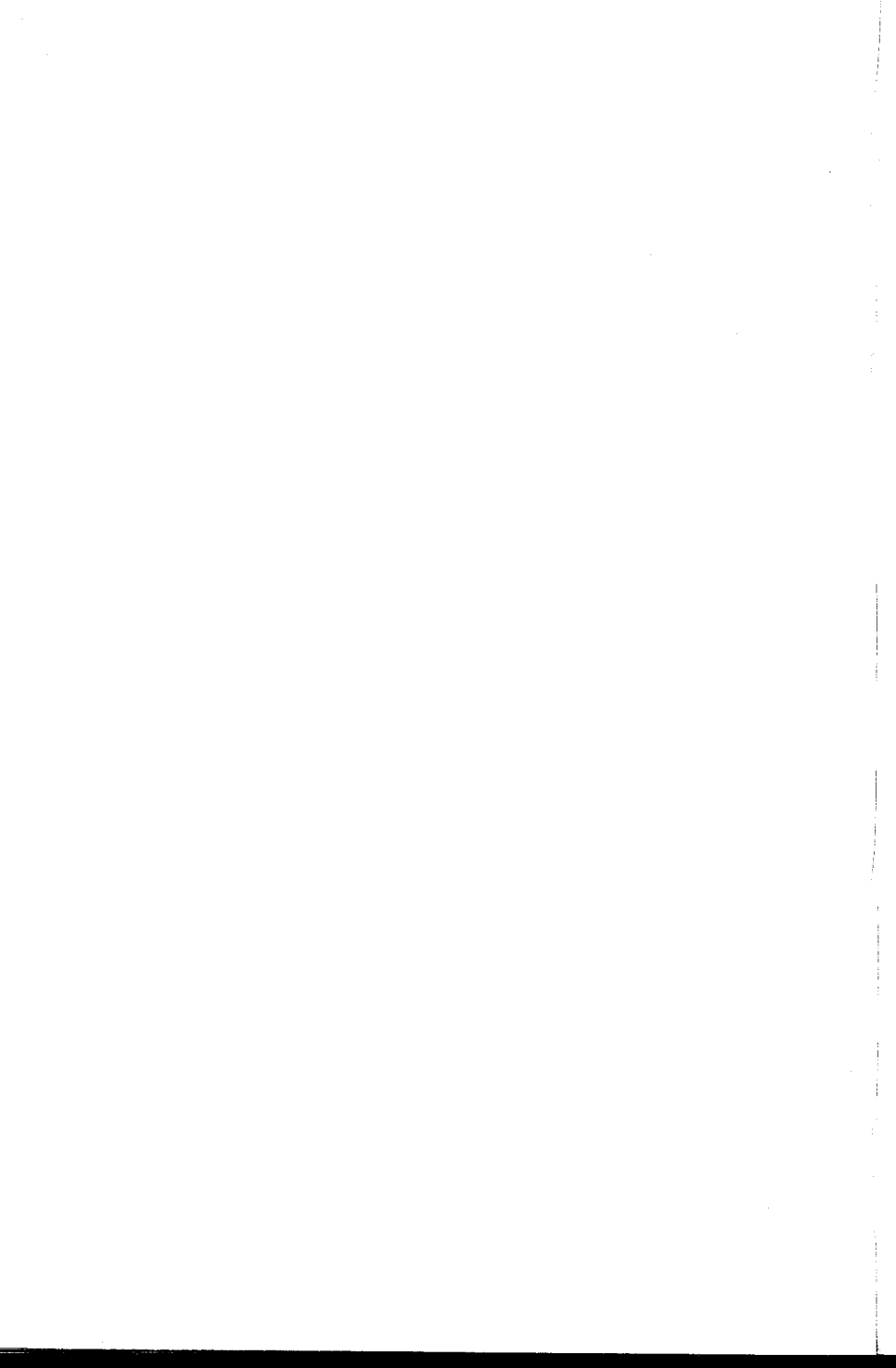
Și ciocîrlia-n timp ce cu-un tril de-argint gravează
Pe mîntea-ți matinală, ce-azuru-l reflectează,
Un imn divinității și altul pentru tine,
— În ochi cu frăgezimea-nălțimilor senine,
Cu gîndul nicăiurea și gîndul pretutindeni,
Ubiuu ca și suflul acesta de armindeni —
Tu să-ți continui drumul, nenumărînd răzoare...

. . . . .
Un pic de fericire aceasta nu e oare ?

Cokargea, 1916

XV TRADUCERI

LA TINERII SOLDAȚI CARE-AU MURIT

E. Verhaeren

Voi n-o să mai vedeți de-acuma pădure, munte sau câmpie,
Ochi splendizi de soldați ce-avură doar douăzeci de primăveri,
Și care v-ați închis în cursul acestei ultimi primăveri,
Cînd mult mai blînd ca altădată luci lumina în Tărie.

Nu mai vedea acuma nimeni că holde blonde-au răsărit,
Și că le-mbracă aurora în irizată strălucire :
Posomorît războiul singur încătușase-orice gîndire,
Cînd în cătunele-afundate aflară toți că v-ați sfîrșit.

De la plecarea voastră-n unghiul oglinzilor portretul vostru
La dînsul atrăgea privirea și inima cu-nduioșare —
Și nimeni n-a șezut vreodată pe scăunelul șchiop pe care
La vatră-în fiecare seară voi v-așezați la locul vostru.

Vai ! trupurile voastre unde-s : vioaie, tinere, nebune ?
Unde vă sînt și mîini, și brațe, și falnicele voastre gesturi,
Pe care le făceați cu coasa, în ierburile de pe șesuri ?
Vai ! peste voi imensa noapte și-a coborît a ei genune.

Și mamele v-au plîns într-una, închise biete-n bordei,
Iubitele și-au spus durerea la toți și toate de prin sate ;
Toți au vorbit de voi într-una, cu vorbe tare-ndurerate,
Dar într-o seară-apoi de iuniu, de altele vorbiră ei.

Ci nu ! eu nu voiesc ca umbra pe-al vostru nume de lumină
Să se întindă pe voi, care v-ați prăbușit pe cîmp de luptă,
Și care-ați adormit de-a pururi pe brazda de mitralii ruptă,
Cînd lupte noi apropiate, ca fulgerile strălumină.

Eu strîng în inima-mi a voastră măreață glorie sfărmată,
Eu peste voi revărs văpaia din torța-aducerii-aminte,
Și pun și gardă-n preajma voastră, la părăsitele morminte,
Eu care sînt și Viitorul și Patria totdeodată.

PLECAREA RECRUTULUI

Paul Fort

Îmbracă-te, căci timpul trece — flăcăule, fii tare —
Vezi, toba bate pe cărare și soarele-n revistă-și trece
Toți norii pentru defilare.

Iar zorile însîngerate — flăcăule, fii tare —
De sînge ți-au umplut ligheanul,
pe cînd în cîmpuri azurate
O ciocîrlie-și cîntă-aleanul.

Fiindcă vei pleca-n războaie — flăcăule, fii tare —
Zi o sudalmă militară, dar somnul maicei să nu-l sparie
Și chipu-i calm să nu tresară.

Pornește, las-o să se-nșele — flăcăule, fii tare —
Cum între perine visează că Moș Crăciun mici jucărele
În pantofiorii tăi ți-așază.

Apoi visează-nduioșată — flăcăule, fii tare —
Visează podul de la sală, cu alba scară frământată
De gălăgia-ți infernală.

Visează vremea fericită — flăcăule, fii tare —
Cînd mica tobă poleită a haiducelului răsună
Pe ulițele din cătună.

Străbate iute grădinița — flăcăule, fii tare —
Deschide binișor portița, să nu trezești durerea vie,
Nici pasărea din colivie.

Cu lacrimi șiruind pe față — flăcăule, fii tare —
Să nu-ntorci capul din cărare, căsuța care ți-a dat viață,
Mîhnită, plînge-ntre frunzare.

Ea plînge-n zorile rozate — flăcăule, fii tare —
Duoase lacrimi irizate, ea plînge lacrimi de rouă,
Cum a plîns ieri cînd sta să plouă.

Măicuța-n plînsul ăsta doarme — flăcăule, fii tare —
(În tactul inimii blajine, cu ochii ațintiți la tine
Și fericirea ta adoarme).

Ea-ți simte toată cutezanța — flăcăule, fii tare —
Și în curînd, drept răsplătire, te vede mareșal de Franța,
Trecînd prin satele-n uimire.

O ! nu, nu te mai reîntoarce — flăcăule, fii tare —
În calea ta n-o să mai vină, sub liliaci nu va mai toarce,
Vai ! bătrînețile-s de vină.

Un timp visa tot lupte crunte — flăcăule, fii tare —
Apoi murind i se părea... ți-or spune totu-n amănunte
Vecinii cînd te-or revedea...

...I se părea că te zărește — flăcăule, fii tare —
Cum treci, în frunte, voinicește, cu oștile-ți biruitoare
Prin fața ei surîzătoare.

PEISAJ

Charles Baudelaire

Ca să compun în tonul idilic al eglogii,
Aș vrea s-adorm aproape de cer, ca astrologii,
Și-aproape de clopotniți s-ascult cu gânduri duse
Solemnele lor imnuri de vînt departe duse ;
Din creștetul mansardei, cu pumnii sub bărbie,
Să văd atelierul cu cînt și vorbărie,
Hogeaguri și clopotniți — catarte-ale cetății —
Și ceruri largi cu pragul deschis eternității.

Plăcut ce e, prin neguri, să vezi cum se desprinde
O stea-n azur, o lampă la geam cum se aprinde,
Talazuri de cărbune cum urcă-a bolții plajă
Și luna ce-și revarsă paloarea ei de vrajă.
Vedea-voi primăverea, și veri, și toamne-atone,
Iar cînd o-ncepe iarna cu-omături monotone

Voi căptuși tot locul cu-obloane și perdele,
Ca să-mi durez, în noapte, feerice castele.

Și voi visa atunci un orizont albastru,
Grădini, fntîni ce plîng în bazinuri de-albastru,
Săruturi, păsărele ce-n zori și seara cîntă
Și nevinovăția idilei ce încîntă.
Vifornița urlîndu-mi, zadarnic, la fereastră
Nu mi-o clinti privirea din masa mea măiastră,
Căci mă voi da cu totul plăcerii aste, rară,
De-a evoca, cu vrere, senina primăvară,
De-a face să răsară, din inima-mi, un soare,
Și-o caldă atmosferă din gînduri arzătoare.

SOARELE

Charles Baudelaire

Prin cartierul unde se văd perdele trase
Ce-ascund, prin mici cocioabe, plăceri misterioase,
Cînd încruntatul soare cu înțețite sulii
Izbește-n tîrg și-n cîmpuri, pe grîne și pe uliți,
Eu merg exercitîndu-mi fantastica mea scrimă,
Adulmecînd oriunde norocu-mi dă o rimă.
Mă-mpiedic de cuvinte ca-n uliți rău pavate
Și mă izbesc de versuri de mult, de mult visate.
Părinte ce hrănește, ăst dușman al clozei
Dă viață în cîmpie și viermilor, și rozei,
Alungă către ceruri necazurile, împlie
Știubeiele cu miere și-narcă gînd sub tîmple ;
Tot el întinerește bolnavii de picioare
Și-i veselește-asemeni vioaielor fecioare,
Și lanurilor zice să iasă, să rodească
În sînul firii, care vrea-ntr-una să-nflorească.

Cînd, astfel cu poetul, descinde în orașe,
Înnobilează soarta la lucruri cît de joase
Și intră ca un rege, chiar pe neanunțate,
În orișice spitale și-n orișice palate.

SE-NTINSE O TĂCERE...

Charles van Lerberghe

Se-ntinse o tăcere, cînd ziua fu-n declin,
Un plîns se stinse, apoi al dragostei suspin,
Un măr căzu, un altul și încă alte cad
În iarba-naltă, caldă și-n umbra de smaragd.

Și soarele descinse din ram în ram pe rînd,
O pasăre ascunsă se auzi cîntînd,
O leneșă mireasmă de flori ce-au lîncezit
Alunecă asemeni cu-n val încetinit...

Și ca s-o captiveze pe-aceea ce străbate
Ca-n vis, cu gîndu-aiurea, privirile plecate —
Pe drumuri șerpuite, grădina prea vrăjită,

Desfătătoarea seară, în boarea încălzită,
Cu mâinile-i complice întinse, pe furișe,
Mrejuitoarea plasă a stelelor piezișe.

FURTUNA

E. Verhaeren

Printre merele de aur, legănate lin de-o boare,
Te zăresc cît de ușoară luneci de pe-un ram pe altul,
Cînd deodată o furtună își dezlănțuie asaltul
Și livezii de pe frunte-i ia coroana ei de soare.

Tu, sperioasă, fugi atuncea, scara o scobori în pripă
Și te-adăpostești sub streșini, te lipești de zidul care
E livid și alb acuma de prea deasa fulgerare
Cîtă vreme ține-a ploaiei și a grindinei risipă.

Iată însă c-acum iarăși cerul roșu, ca-n trecut, e ;
Tu-n livada-nviorată-naintezi prin iarba-n floare
Și-l ridici cu mîna,-l fluturi și îl faci să rîdă-n soare
Fructul ud, cules de tine, printre frunzele căzute.

IMPOSIBILUL

Jules Laforgue

Se poate-n astă seară să mor ! Ploi, vînt și soare
Mi-or risipi-n tot locul nervi, inimă și oase.
Sfîrși-se-va cu mine ! Nici vis, nici deșteptare.
Nu-mi va fi dat să umblu prin stelele frumoase.

Eu știu că pretutindeni pe-aceste lumi răznite,
Ca noi de călătore-n pustiuri fără rază,
Tinzînd în tihna nopții spre noi zori aiurite,
Umanități surore cu miile visează !

Da, frați, frați pretutindeni ! (O știu, o știu prea bine !)
Ca noi și ei sînt singuri. Zvîcnind de întristare,
Ei noaptea ne fac semne ! N-o să ne ducem oare ?
Ne-am consola oleacă printre fierbinți suspine !

Căci, sigur, aștrii-odată își vor întinde punte !
Atunci s-o face, poate, Internaționala,
Ce ne-o tot cântă bieții idealști de frunte,
Cînd, înfrățiți cu toții, vor da spre cer năvala !

Dar vai ! cu mult-nainte de-ăst timp, ploi, vînt și soare
Mi-or fi pierdut departe nervi, inimă și oase.
Eu n-oi mai fi de față ! Nici vis, nici deșteptare !
Nu ! n-am s-ajung să umblu prin stelele frumoase.

TRANDAFIRI ÎN VIJELIE

Remy de Gourmont

Trandafirii palizi i-a cam vătămat
Furia dezlănțuită-a vijeliei,
Totuși, parcă și mai mult i-au parfumat
Chinurile îndurate-ale urgiei.
Prinde-n piept această roză diafană
Și păstrează-n inima-ți această rană,
Fii la fel cu trandafirii vijeliei.

Pune roza-aceasta bine-ntr-o casetă
Și-amintește-ți totdeauna ce urgie
A căzut pe trandafirii frânți de vijelie !
Vijelia taina și-a păstrat secretă,
Tu păstrează rana-n sufletu-ți, discretă.

RONDEL LIRIC

Remy de Gourmont

Dorm inimile în casete
Sub chei, ferite de priviri ;
Sub smațuri și sub poleiri,
Pe colbul vechilor secrete
Și-al dedemulței amăgiri
Se-așază slabe muceziri
Din prea recente iubiri.
Ia-ți, scumpă, degetele indiscrete —
Dorm inimile.

Căci mîinile-ți trezesc răniri
Și ochii tăi aduc jigniri ;
O ! lasă-le netulburate,
Ca pe-mpărații din palate,
Ca morții-ntru eternitate —
Dorm inimile.

DOAMNA VERII

Remy de Gourmont

Sub ochii mari de aur ai rujelor rozalbe
Rochița-rîndunicii se urcă-ncet pe feregi,
Și mărăcinu-n floare a pus cruci mici și albe
În gardul viu de unde țîșnesc atîtea feregi.

A pajiștilor iarbă undește-n valuri blonde
Ce se sfîrșesc sub pașii cosașului ce taie,
Și sînt în iarbă àripi albastre, àripi blonde
Și àripa-nnoptată a coasei care taie.

Și-atunci văzui cum șade aproape de un șipot
Și papură culege să-și prindă-n coade părul,
O doamnă cu ochi limpezi, mai limpezi ca un șipot,
Ce mă lăsa să-i mîngîi și să-i sărut, lung, părul.

Și mă-ndrăgii deodată de ochii aceia verzi
Cu care doamna verii își înflorește surâsul,
Pe margini de cărare, prin fund de codri verzi
Și-n limpede izvoare își oglindește surâsul.

BISERICA

Remy de Gourmont

Primesc, Simona. Zvonul confuz de înserare
E dulce ca o rugă cântată de copii ;
Biserica în umbră pare-un conac în zare
Și rozele-au parfumul tămâiei prin chilii.

Primesc itinerarul. Cuminți vom merge-agale
Și salutați de oameni ce vin de la cosit ;
La barieră-n grabă îți voi deschide cale,
Și câinele, din urmă ne va privi mîhnit.

În timpul rugii tale gîndi-voi bunăoară
La cei ce ridicară zid, turn, clopotniți, toate,
Și naosul asemeni cu-o vită de povară,
Ce zilnic se încarcă cu-a noastre mari păcate ;

La cei care ciopliră granitul din portal
Și care-au pus sub tindă un mare-aghiasmatar,
La cei care pictară regi mândri pe vitral
Și-un copilaș ce doarme la un chiabur plugar :

La cei ce făuriră cocoșul, marea cruce,
Țîțînile și toată ferecătura porții,
La cei ce-n lemn sculptară, cu mâinile în cruce,
Pe sfînta cea frumoasă ce-și doarme somnul morții ;

La cei ce, pentru clopot, topiră bronz și iute
Zvîrliră-apoi într-însul un mielușel de aur ;
La cei care boltiră-n o mie două sute
Cavoul unde șade Sîn-Roch, ca un tezaur ;

Mă voi gîndi la cei ce țesură alba haină
De in, ce-atîrnă-n stînga de-altar, sub o perdea ;
La cei care cîntară pe cărțile din strană ;
La cei ce poleiră *Psaltirea* cu pafta ;

La mâinile ce sfînta grijanie-au întins ;
Ce binecuvîntat-au și care-au botezat ;
La lumînări, inele, la cei care s-au stins,
Ea ochii de femeie ce-au plîns îndelungat.

Mă voi gîndi de-asemeni la morții din morminte,
La cei ce-s astăzi iarbă și flori îmbălsămate,
La cei a' căror nume pe lespezi stau cuminte,
La crucea ce-i păzește întru eternitate.

La-ntoarcere, Simona, va fi și noaptea-n toi
Și vom părea fantome ce rătăcesc sub brazi ;
Ne vom gândi la Domnul, la fel de fel, la noi,
La cîinele ce-așteaptă, la roza-nvoaltă azi.

ERA GROZAV...

Francis Jammes

Era grozav, o ! bietul vițeluș, cum îl târa
la abator, mai adineaori, cum se împotrivea

și cum se străduia să lingă picăturile rămase
din ploaia scursă-n târgul trist,
pe ziduri cenușii de case.

O ! Doamne, și ce bun și blînd părea,
el, care toate drumurile pline de scorușe le știa.

O ! Doamne, tu, care ne-arăți atîta îndurare,
zi-mi că va fi pentru noi toți, odată, o iertare

și că-ntr-o zi, în cerul luminat, n-or să mai fie
viței micuți și drăgălași să-i ducă la măcelărie,

ba chiar că, dimpotrivă, deveniți mai simțitori,
le vom încununa cornițele cu flori.

O ! Dumnezeuul meu, fă tu ca sărăcuțul ăsta de vițel
să sufere cât mai puțin când o intra cuțitu-n el.

CA MÎINE O SĂ NINGĂ...

Francis Jammes

Ca mîine o să ningă iar. Îmi amintesc un pic
de-an-iarnă. Mi-amintesc, îngîndurat, cum stam
la gura sobei. De m-ar fi-întrebat vreun ins : ce am ?
Aș fi răspuns : lăsați-mă în pace. N-am nimic.

Am reflectat adînc an-iarnă, stînd la jar,
în timp ce neaua tot mai grea cădea pe drum.
Am reflectat, dar în zadar... ca și atunci, și-acum
sorb tot din pipa mea de lemn cu imamea de chihlibar.

Stejarul scrinului meu vechi la fel miroase de frumos.
Eu însă, ca un prost, m-am frămîntat tot timpul, de prisos,
uitînd că lucrurile nu se schimbă și că-n zadar ne fandosim,
cînd vrem să explicăm ceea ce știm.

De ce gîndim noi oare și de ce vorbim ? Nu, zău, că e ciudat ;
căci lacrămile și săruturile noastre, ele nu vorbesc,
și totuși le-nțelegem... și pașii, de prieten, cari-abia se deslușesc
sînt mult mai dulci decît cuvintele cele mai dulci de desmierdat.

Au botezat apoi și stelele, făr' să le-abată
că ele se puteau lipsi de-un nume,
precum cometele, pe care astronomii le anunță cînd anume
au să se-arate, doar nu de teama calculelor se arată.

Și-apoi... nu mai departe-acum : unde-s tristețile ce depănam
an-iarnă ? Abia de mai mi le-amintesc un pic ;
Și-așa spune iar : lăsați-mă în pace, n-am nimic,
dac-ar veni vreun ins și iar m-ar întreba : ce am ?

ELEGIA ÎNTÎIA

Francis Jammes

LA MOARTEA LUI SAMAIN

Samain, prea scump prieten, îți scriu din nou tot ție.
Trimit azi, prima dată, în neagra-mpărăție,
aceste rînduri care ți le-o aduce-n ceruri
vreun factor al vreunui cătun de prin eteruri.
Surîde-mi ca să nu plîng. Mai zi-mi ca-mbărbătare :
«Dar nu sînt chiar așa de bolnav cît ți se pare».

Deschide-mi iarăși poarta ; treci pragul meu, iubite,
Și spune-mi : «După cine ți-s hainele cernite ?»
Mai vino. La Orthez ești acum. Bonheur e colo.
Așază-ți pălăria pe scaunul de colo.
Ți-e sete ? Iată vinul și apa de fîntînă.
«Samain...» ți-o spune-ndată măicuța mea bătrînă
Și cîinele meu, botul, și-o pune-n calda-ți mîină.

Vorbesc. Tu ai un zîmbet de seriozitate.
Și timpul nu există. Mă lași să-nșir de toate.
Sosește seara. Mergem prin palida lumină
ce pune ton de toamnă pe ziua ce declină.
Luăm apoi de-a lungul părfului în vreme
ce, slab, o porumbiță, în plopul verde, geme.
Eu flecăresc. Tu iarăși surîzi. Bonheur mocnește.
Sfârșitul verii, iată, cărarea adumbrește
și reintrăm, acuma, pe bielele trotuare,
iar umbra-nngenunchează la Mîndra-Noptii, care
împodobește case cu fum ce urcă-n zare.

Vezi, moartea ta nu schimbă nimic. Obscuritatea
ce îți plăcea și-n care trăiai, tînjeai, cîntai,
noi doar treptat o pierdem, tu tot mai mult o ai.
Lumina-ți se desprinsese din chiar obscuritatea
ce ne-nngenunche-n aste frumoase seri de vară,
cînd, presimțind pe Domnul, ce-n mers dă viață pîinii,
ascunși după zorele, încep să latre cîinii.

Eu nu-ți deplîng sfârșitul. Cununa cuvenită
de laur puie-o alții pe fruntea-ți încrețită.
Cum te cunosc, mi-e teamă să nu-ți fac vreo jigire.
Nu trebuie s-ascundem copiilor ce vin
și-n urma raclei tale vor suspina pe lire
ce glorie i-așteaptă pe cei ce mor senin.

Eu nu-ți deplîng sfârșitul. Nu ți-i trecut tot vacul.
Precum șoptita boare ce mișcă liliacul
nu moare, dar revine-n răstimp îndelungat
tot printre liliacul ce se părea uscat,

și cîntecele tale, Samain, iar au să vie
să-ndrume ucenicii spre-a noastră poezie.

Pe groapa-ți, ca păstorul, din vremile antice,
a cărui turmă plînge, pe bieteles colnice,
m-aș strădui zadarnic s-aduc pentru jertfit.
Căci mieii de pre rîpe ar linge toată sarea
și vinul l-ar bea tot cei ce te-au mai jefuit.

Eu mă gîndesc la tine. Lumina scade-afară
ca-n ziua cînd veniseși în casa-mi de la țară.
Eu mă gîndesc la tine, la munții mei din sat,
mi-e gîndul la Versailles-ul prin care m-ai plimbat,
cînd recitarăm versuri, triști și mergînd la pas,
la scumpa ta măicuță și-amicul tău rămas,
la turma care lîngă albastrul lac pascănd
tot behăia într-una tălăngile sunînd.
Eu mă gîndesc la tine, la golul pur al bolții,
la apa nesfîrșită, la focurile nopții,
la roua ce, pe viță, lucind își doarme somnul,
eu mă gîndesc la tine, la mine și la Domnul.

ELEGIA A CINCEA

Francis Jammes

Pe pajiștile auri te adormițelele de-octombre
dorm. Ciuperci, de melci cleioși bortite,
zac în noroiu-n care se văd urmele mistreților.
Scorușii sîngeră-n rugina-ncinsă a pădurilor.
E după ploaie și din cînd în cînd pădurea-ntreagă
freamătă și-i ca și cînd s-ar apuca din nou să ploaie ;
din frunze răpăie-n răstimpuri picături greoaie.

O, tihna de octombrie ! Alene trag din pipă...
Prigoria înaltă innuri palidului soare,
iar eu reintru-n cenușiul molcom al odăiei mele.

Azi suvenirul necazurilor mele mi-e mai puțin amar
și mă revăd, ca altădată, tînăr în octombrie, la ceasurile 4
pe vremea cînd eram școlar

și cînd pe paginile de dicționar
erau notate date ce însemnau săruturi.

ITINERAR SENTIMENTAL

completat cu Albumuri ★ Amoruri ★ Traduceri

1932

En moy n'est entendement, ne sens
D'escire fors ainsi comme je sens.

Alain Chartier

(În mine nu-i pricepere, nici simț
De scris altminterea decît cum simț.)

SERENADĂ

Două mâini valide-ar fi
Insuficiente,
Să te mîngîi, Fatma, și
Să-ți fac complimente.

Din nefericire, vai !
Dreaptă ești inertă,
Cînd ar trebui să sai
Extrem de alertă,

Să o mîngîi lin pe-obraz,
Să-i așterni covoare :
Trandafirul de Șiraz
— Minunata floare.

Dar să-l rog pe Briareu
N-ar fi o idee ?
Să-l implor ca pe un zeu
Doar un braț să-mi dea

Dintr-o sută ale lui.
De-i erou de marcă,
O să-i dea schilodului,
Mai ales că-i clar că :

Două mâini valide-ar fi
Insuficiente
Să te mîngîi, Fatma, și
Să-ți fac complimente.

Vutcani, august 1917

FRUGALITATE

Vino, Piciule, cu foamea ta de lup
De pe cînd erai convalescentă,
De-i lichiorul și secara azi absentă,
Am în schimb, pe masă-un cantalup

Care-abia te-așteaptă, Fatma, să-l diseci,
Cum te-așteaptă : miezul pîinii coapte,
Prunele pictate-n violet de noapte,
Nucile, să vezi de-s bune sau sînt seci,

Strugurii ce nu mai pot de bucurie
La ideea că din nou au să te vadă
Și-au să rîdă cu bobîțele grămadă
Cum au rîs cînd te-au văzut micuță-n vie.

Fatma, dacă e meniul cam anemic,
Ți-e destul de mare însă apetitul
Și-apoi suplini-vom restul cu cetitul
După ritul cel mai academic.

Vutcani, sept. 1917

SFIRȘIT DE DRUM

E satul cel din urmă pe drumul către casă.
Trăsura-l taie-n goană, grăbind din el să iasă,
Copiii rîd cu poftă cînd te zăresc, păpușă,
Un timp se mai aține o biată cățelușă ;
Șoseaua ne primește cu brațele deschise,
În zare-s tănuite misterioase-abise ;
Prin tufe marginale, uimiți de goana noastră,
Scînteie licuricii în înserarea-albastră.
Cu ultimul din dealuri sfîrșește și calvarul :
Copitele de pietre, izbite ca amnarul,
Trimit scînteii în aer ca licurici de-o clipă.
Începe vizitiul de biciuie și țipă,
Din urmă-ndeamnă greieri cu dese chiuituri
Și caii-nfig copita cu netedele nituri.
Optantul prim al lunei din muche ne zîmbește...
Răcoarea de pe culme în noi ne izgonește,

Ne-apropie și-o umbră ne lasă pe pleoape.

Acum și caii-aleargă cu gâturile-aproape...

— «N-a mai rămas din lună decât pentru o idilă.»

— «În creștere e luna», răspunzi, și-mi plîngi de milă.

Roșiești, sept. 1917

SEPTEMBRIE

Pe sat și vale soarele apus
A pus o brumă fină de-nserare ;
— Ce tristă-i ziua-n care nu ți-am spus
Nici un cuvânt de adorare !

Un greiere încearcă să renvie
Din simfonia nopților de iuliu ;
— Cu ample, leneșe rotiri de uliu
Se lasă seara peste vie.

Alerg în zbor la pajiștea din deal
Pe unde-ți revărsam cosița-n soare.
— Amurgu-și trage cel din urmă val
Din razele-i zăbovitoare.

Din nucii gravi cad, una cîte una,
Nuci seci trezind ecouri pline.
— De după deal și discul lunii pline
Apare mai gol ca întotdeauna.

Vutcani, sept. 1917

PE MORMÎNTUL VEREI...

Pe mormîntul Verei, Fatma, nici o floare răsădită,
Sau vreuna semănată, de vreo darnică furtună,
Nu și-a scuturat polenul, pe țărîna risipită,
Peste care înflorește doar pătrarul prim de lună.

Lacrimile tale, Fatma, au udat din plin pămîntul,
Dar din trupul Verei fraged și ascuns la adîncime,
Pe timide tulpinițe, flori — împodobind mormîntul —
Nu-ntind gemene petale stelelor din înălțime.

Pe mormântul Verei, Fatma, florile iubirii noastre
Înfloresc peste tot locul răsărite din durere,
Și scăldate în lumina înălțimilor albastre
Sorb din huma caldă încă infinita lor putere.

Vutcani, sept. 1917

DE-AR MAI CĂDEA O STEA

Iubirea noastră s-a născut
În nopțile când au căzut
Din cer nenumărate stele,
Ca lungi șiraguri de mărgele.

Iubirea noastră a crescut
Când frunza toată a căzut,
Când trist cântau, pe tinichele,
Tot picături de ploaie, grele.

Vezi, Fatma, când abia năștea
Iubirea noastră, orice stea
Ne-nveselea, din cer, căzînd,

Dar azi, cînd ne iubim și cînd
De vînt orice copac se frînge,
De-ar mai cădea o stea, am plînge.

Iași, oct. 1917

LEGE ASPRA

Stau în pridvor și ochii mi se duc
Pe dealul dimpotrivă,
Pe care-i țintirimul, singur cuc
Și ce din el derivă.

Pe deal, trei turnuri și trei cruci complexe
Biserica ridică,
În fiecare zi, pentru-ambe sexe
Și pentru Vera mică.

Pe ramuri frunzele cum se usuc
Îmi spun ce perspectivă
De-a pururi au și frunzele de nuc,
Și gloria Ninivă.

În țintirim sînt unicele-anexe
A celor care pică
Și-oricît am plînge-n van e : *dura lex e*
Și nu se mai complică.

Vutcani, oct. 1917

CATRENE CIRCUMSTANȚIALE

Prin văi, prin râpi și prin ponoară,
Salcîmii înfloriți a doua oară
Vestesc, copilule, o lungă toamnă
Cît și capodul tău de mare doamnă.

Iubirea ta adesea o asemuiesc
Unei păpușe, Fatma, trează
Cît timp copiii îi vorbesc :
În restul timpului într-una dormitează.

Nu mă-ntreba ce-a fost iubirea mea.
Ce este azi și ce-o să fie mîine,
Cînd dai unui sărac un colț de pîine,
Nu-l întreba de-i bună sau de-i rea.

Încheietura mîinii tale sîngi
În noaptea asta fără pic de lună
E-un cuib umbros în care poți să strîngi
Săruturi cel puțin pentru o lună.

La ceaiul, Fatma, cu pesmeți de-aseară
A fost și-o inimă între țipare,
Dar cum ai înmuiat-o-n ceai — mirare !
Subit s-a tulburat licoarea clară.

Salonu-i plin de lume — tu îmi întinzi albumul.
Cu gîndu-ntreg la tine, schițez o poezie.
«Ce bine scie, bietul, acum cu mîna sîngă»,
Spun toți, iar tu : «maestru ești, de caligrafie ?»

Ai adormit cu capul pe inima-mi, ce plină
De-atîta fericire ritmează în odaie,
Că-ar vrea să te deștepte în aria-i divină :
Dar vai ! tu dormi într-una, ca pruncul după baie.

Cînd stăm alătura-n bordeiul tău, îmi pare
Că-al meu sub alte constelații pică ;
Dar plec spre-al meu, tîrziu, la ora de culcare,
Și văd că amîndouă-s tot sub ursa-mică.

Vutcani-Iași, oct. 1917

ÎN RESTAURANTUL GĂRII

Portrete de reclamă, cu invalizi pe gânduri,
Susțin că doar obolul mai poate să-i desmierde
Cînd nu avură parte de cele patru scînduri ;
Azi crengi de vîsc, uscate ce-a fost odată verde,
Și funte de hîrtie din tricolorul veșnic
Le mai aduc ofrande — în locul unui sfeșnic —
Lor, glorii amputate, din biată România ;
Un protejat de Marte concură cu chelia
Pe-un bec ce luminează el singur toată sala ;
Privesc atent la tidva-i și mă gîndesc la fala
Ce-a cîștigat prin Hamlet nenorocitul Yorick ;
Cucoane sub egida — cum scrie un istoric —
Șvițeriană, *id est* de Cruce Roșie, ceaiuri
Aduc cu grații multe, schimbînd în calde plaiuri
Și gheața dinlăuntru, și gerul de afară ;
Miresme-aromitoare se-nalță ca pe-o scară

Și-o blîndă toropeală se-ntinde peste toate ;
Chiar muștele tardive, prin somn, încep să-noate...
Iubirea mea, prezentă, mi te aduce-n minte...
Dar nencetat o muscă ce nu-i de loc cuminte
Din gînd mi te alungă cu-o iritare vagă,
Ce nu mă lasă-n pace, voind să mă distragă :
Mi-o fi cetit, pesemne, de nu vrea să se culce,
Scrisoarea de la tine, în care-mi spui că-s dulce.

Vaslui, oct. 1917

411

CA FLOAREA PRINSĂ-N ROCĂ

Iubirea noastră, Fatma, se sufocă
În bănuiele prea multe și prea grave,
Asemeni florilor ce prinse-n rocă
Au flori frumoase, rădăcini bolnave.

De ce nu vrei dar, Fatma, s-o desprindem
Din pietrele ce-o fac nesănătoasă
Și răsădind-o-n brazdă-apoi s-o prindem.
Nestînjenit să crească — mai frumoasă ?

Vutcani, oct. 1917

REPROȘ IMAGINAR

Lui I. M. Rașcu

În casă, pretutindeni, lampa stinsă
Încet-încet funinginea și-o cerne
Și capetele noastre cad pe perne
Cu gest subit, de plumb, de fiară-nvinsă.

Tu, diavol mic, cât îngerul de pază,
În pragul somnului mă iei de mână,
Mă farmeci cu a șoptelor fîntînă
Și pajiștea odihnei dulci de oază.

Tu ornicului care nu mai tace
Și care strică liniștea din casă
Îi înfășori roțițele-n mătăasă
Și-ncetinezi și cele două ace.

Tu focului din vatră, ce se joacă
Și tulbură-ntunericu-n odaie,
Îi lași doar jarul fără vîlvătaie
Și praful de cenușă-promoroacă.

Tu șoriceilor ce dau de-a dura
Tot una după alta nuci din coșul
Ce e sub pat, tu, grav, o faci pe moșul,
Dictîndu-le «mai mică gura».

Zadarnic însă zgomotele-nstrună
Vegherea ta și inimii pui frînă,
Nu-i liniște și n-o să fie pînă
Ce nu s-o cuminți iubirea ta nebună.

Iași, noiembrie. 1917

H A R

Divanuri roz, lila și mov,
Cu Vesper — bec de diamant —
Din orizon fac un alcov
Odihnitor, pentru-un aman.

Nu vrei aici să poposim
Pe unde îngerii au trecut
Și umăru-ți de serafim
Ușor să-l mîngîi cu-un sărut ?

Nu voi rosti nici un cuvînt
Ce-ar tulbura seninul calm,
Voi îngîna doar un descînt
Încet și trist ca pe un psalm.

Și-ntr-un târziu, sub cer, pierduți,
Îngenuncheați ca la altar,
Pe ochii noștri renăscuți
Va coborî divinul har.

Iași, noiembrie. 1917

REFLEX POSTUM

Topaz, safir, rubin
— O stea — la est se zbate ;
Ce cupă cu păcate
Se mistuie-n senin ?

Văpăi neastîmpărate
Din ea se duc și vin ;
E sediul cărui chin
Cu legi nenduplecate ?

E poate-un trubadur
Ce-avu, murind, pesemne,
Lăcașul în azur ?

O ! de-ar putea să-nsemne
Și-amorul meu de-acum
Atît reflex postum !

Vaslui, noiembrie. 1917

ABSENȚĂ

I. ÎN LOC DE RUGĂ, SEARA

Fă-i, Doamne, căpătîiul mai fermecat, mai dulce
Ca-nțîia sărutare în parcul plin de umbră,
Cînd rezemase capul pe brațu-mi să se culce
Și ochii-și înecase în leneșă penumbră ;
În părul moale toarnă-i unguentul desmierdării
Din degetele-mi triste ce încă mai păstrează
În cutele-i mireasma din părul ei, tot trează ;
Pe ochi așază-i, Doamne, zăbranicu-nnoptării,
Mai negru ca sărutul ce cade pe pleoape
— Asemeni unei lespezi ce-ascunde o comoară ; —
Pe buzele-i avide adu-i cît mai aproape
Sărutul pașnic care din buzele-mi coboară ;
De la urechi alungă-i tot zvonul care strică
A pruncilor odihnă ; urechea ei prea mică
Fă să primească toată iubirea mea prea mare ;
Alungă din odaie chiar lina respirare

A îngerilor, lasă doar sufletu-mi de pază —
Ca mîine dimineață, o dată cu oftatu-i,
Cînd ochii i-o deschide, aieva să mă vază
Alături de Griveiul ce-i zugrăvit pe patu-i.

II. SONET

Pentru Piciul inculpat

Nemișcat, ca un vizir,
Dolfi șede între perne ;
Nimenea nu-i cere bir
Să plătească asprei ierne.

Ca-n eroul lui Shakespeare
Luptele-s la el interne
Și ca rusul ar vrea *mir* *
Doar în trebile externe.

* Pace — cf. M. Sadoveanu,
Strada Lăpușneanu, p. 197 (n.a.)

Dolfi nu-nțelege cum
A plecat Piciul la drum,
Cînd în casă-i foarte bine.

Cred că n-are cum să-i pese :
Că nu-i om și n-are cine
Să-l tîrască la procese.

III. INTERIOR IN LIPSA TA

Eu, Dutză și cu Dolfi îți scrim această carte,
Tustrei odată, Fatma, deși avem în parte,
Cîte ceva să-ți spunem, din noi, fieștecare :
Dar dorul după tine la toți la fel de mare
— Egalitatea asta nu-i oare-o invectivă ? —
Ne-ndeamnă să-ți trimitem scrisoare colectivă.
Pe-aici interiorul e jalnic, și scrisul
Voi încerca în versuri să-i zugrăvesc dichisul.
Aceleași personagii, trăim aceeași viață :
Același cald în sobă, pe geam aceeași gheață
Ce se topește-n treacăt și-apoi din nou se prinde
Ca gheața dintre cei ce trăim sub aste grinde.
Același e decorul, aceeași comedia :
Distrat deșteptătorul își cîntă melodia,
Aceași, monotonă, cînd orele sînt varii,
Cînd azi sînt veseli, poate, dar mâine triști sînt larii ;

Oglinda-i fericită că orișicînd arată,
Indiferentă, promptă, o față comandată ;
La fel și-n astă seară docilă la tradiții
Se-aprinde iarăși lampa, cu-aceleași repetiții,
Și scoate la iveală, distinct, la suprafață,
Un zîmbet convenabil cusut cu albă ață ;
Veneția splendidă pe bibelou aplică
Aceeși surîzîndă *piazzetta*, fără frică
De zilele de doliu, frecvente azi pe Brenta,
Pe țărmurile cărei visa Musset *polenta* * ;
Perdelele presează-n aceeași țesătură
Aceleași flori uscate, ca ftizica făptură
A țesătoarei care muri de la o vreme
— Aceleași flori uscate, în orișicare vreme ; —
În vatră focu-și pierde căldura de pomană ;
Absența ta-i prezentă și doare ca o rană
Deschisă-adînc, pe care nici somnul n-o pansează ;
Stăm treji și la răstimpuri, cînd liniștea cedează,
Ciulim tustrei urechea : dar tacticos din grinde
Coboară un paianjen și somnul nu ne prinde.

* *Mais j'aime mieux la polenta
Qu'on mange aux bords de la Brenta
Sous une treille (n.a.).*

IV. CÎNTEC

Gîndule, la Pici s-alergi,
Piciorușele-i cu cergi
Calde să le-acoperi,
Înfășoară-i trupul mic
Și-umerii de Pici pitic
Vezi să nu-i descoperi.

Încălzește-l nentrupt,
Nu cumva de frig, abrupt,
Somnul să și-l curme ;
Și să nu pot, cu-un sărut,
Să mai aflu, ca-n trecut,
Vechile lui urme.

V. RAZA DIN ZĂPADĂ

Vină,
Soarele-n zăpada albă
A zvîrlit grăbit o salbă
De lumină,
Dar văzînd că-ntîrzii încă
S-a ascuns în nor ca-n stîncă,
Să nu-l vadă
Și să nu prindă de veste
Nimeni cît de tristă este
Raza-i pe zăpadă.

Iași, noiembrie. 1917

IN MEMORIAM VERAE

Se-oprea convoiul mortuar
La fiecare din răscruci
Și toți făceau, distrat și rar,
Un număr limitat de cruci.

Dar pruncu-n raclă înghețat
Și înghețând din nou de ger
Se minuna — de ce-au mai stat ? —
Cu ochi deschiși, fixați spre cer.

«Mi-e frig și-n groapa mea e cald»
— Dar nimeni parcă n-auzea —
Cu ochii-n cearcăn de smarald
Pe toți copilul-i implora.

Ei se opreau însă pe rînd,
Pe la răscruci chiar foarte mult :
Se bucurau, tăcuți, în gînd,
Că-așteaptă moartea lor mai mult.

Vutcani, decemv. 1917

I A R N Ă

Lui Dragoș Protopopescu

De ce nu vii să vezi
Ce trist e satul,
Și-n zori, și la nămiezi,
Și pe-nseratul !

Copacii toți sînt goi
De-orice podoabă,
Prin curți nu-i nici un soi
De om sau gloabă.

La fiecă cămin
Doar vași ecouri :
Fum sau bumbac prea fin
De la cadouri ?

Toți la ferestre stau
Privind pe stradă :
Vreun ins așteaptă sau
Fulgi de zăpadă ?

Abia de poți să crezi
C-a fost vreo vie
Pe-aici, c-au fost livezi
Și veselie !

Azi peste tot e-un zvon
De cumpeni triste
Și plîng, la unison,
Ciori alarmiste.

De ce nu vii să stai
Și tu la țară ?
Tot satu-ar fi un rai
De primăvară !

Vutcani, decemv. 1917

LA PLOPUL DE PE VALE...

Verba puellarum
Foliis laeviora caducis

O v i d i u s

La plopul de pe vale m-am abătut din drum.
E iarnă și pe banca văratecelor ceasuri,
Sub neaua troienită și sub candidu-i scrum
Au adormit de-a pururi și ghiociei și glasuri.

Prin crengi uscate, cuiburi de ciori, frânturi de doliu,
Au prins, pe locul unde cântau privighetori,
O colivie neagră, pe verdele orgoliu
Al plopului, și-ntr-înșa tot corbi croncănitori.

Cu naiul lui de trestii azi nu mai cîntă Pan,
În scorbura-i păroasă, retras să hiberneze ;
Naiada adormită-n sicriu de porțelan
Sub șipotu-i adastă să desprimăvăreze.

Un anotimp se duce, un altul îi ia locul,
Privighetori s-o-ntoarce în verdele landou
Și-n lipsa ta — fîntînă arteziană — plopul
Se va-nălța sub lună și totul va fi nou.

Vutcani, ianuar. 1918

ÎN VASE DE PĂMÎNT, UITATE

În vase de pămînt, uitate
Pe mese, prin restaurante,
În înfloriri exuberante
Sînt crengi de vîsc, de mult tăiate.

La ele nimeni nu privește,
Atîția trec cu nepăsare
— De multe ori rup și lăstare —
Dar vîscul verde renverzește.

Și noi am dedicat iubirii
Un vîsc ce-a fost odată verde ;
L-am îngrijit, dar vai ! se pierde,
Și azi e-n pragul ofilirii.

Vaslui, ianuar. 1918

PE-O CREANGĂ DE VIȘIN USCAT

Pe-o creangă de vișin uscat,
Pe care-l zăresc prin fereastră,
Din zboru-i, ușor, s-a lăsat
O pasăre-n cântec, măiastră.

O știi, o cunosc de demult :
Nu-i, oare, aceeași ce-n vară
De-un drag mă făcea s-o ascult
În zori, la nămiezi sau spre seară ?

Dar glasul-i de ce oare-i mut
Acum, cînd prin ram se zărește
Și n-o mai aud, ca-n trecut,
— Ascunsă — cîntînd nebunește ?

Iași, ianuar. 1918

BORDEIUL

epitaf

Nu cred să fie-n țară un alt bordei mai slut,
Mai hîd și cu pereții atinși de lepră parcă,
Pe-alocurea pe unde a fost odată lut !
Pe pruncii cei obraznici aici dracu-i înțarcă,

Și tot aici stă, oare, cea mai urîță Parcă ?
Nu cred ; dar cine altfel să spuie-ar fi putut,
Cînd îl vedeai pe-o rîină, trîntit — ca pe o barcă
La țarm naufragiată — cu-aspect extrem-hirsut !

Și totuși, înlăuntru, ce trai tihnit te-așteaptă !
Ce prompte lăicere, ce zîmbete totale,
Ce caldă-ntîmpinare din vremi patriarhale !

La fel și-n trupu-mi gârbov, de schilodita-mi dreaptă
E-un suflet ce zîmbește sub trista aparență,
Scutit de orice ură, amant prin excelență.

Vutcani, ianuar. 1918

ALBUMURI

MEDITAȚIE

Tăcută cum stai, parc-ai fi o zeiță
Modernă, sculptată șezînd pe un scaun,
Și-n preajma ta eu, doritor ca un faun,
Admir pieptul strîns într-o bluză cu-altiță.

Pe masă, o floare petalele-și plînge,
Alături de toc, călimara la scris te invită,
Ceasornicu-nseamnă obraznic minutul cînd sînu-ți palpită
Și-obrajii tresar colorați într-un roșu de sînge.

Cornetul, pe masă, e plin cu bomboane fondante,
Timid, eu gîndesc că ar fi altceva și mai dulce,
Lumina-i mai slabă afară și soarele stă să se culce,
Prin storuri se pierde amurgu-n splendori deprimante.

E 7, și ora-i sfârșită acù, iar helveții
Sfârșit-au de spus ce aveau
    lui Cezar, prin cuvinte distinse ;
Pornesc și, pe străzi luminate
    de globuri electrice-aprinse,
Încerc să versific tabloul,
    ferindu-mi, din drum, târgoveții.

Brăila, 1911

PEISAJ

Tot parcu-i plin de mistice năluce ;
Pe lacul negru lebedele ce încep să miște,
Iluminînd cu mersul umbrele, par niște
Fantastice pelagii noctiluce.

O mînă nevăzută dintre pomi
Pe lac deșartă sticle de cerneală,
Reflexe de lumini par de scrobeală,
Continui șoapte parcă-i zvon de gnomi

De pretutindeni ies din întuneric
Și lacu-l străjuiesc ca pe-o comoară,
În care luna plină cum coboară
E-un bulgăre de-argint himeric.

București, 1912

PEISAJ PROGRESIV

Un vînt de toamnă pomii trist îndoiaie,
Închise ramurile-n ceață-s ca-ntr-o crisalidă,
Iar răsfirat un nor pe bolta cea lividă
E-un snop uitat pe cîmp și risipit de ploaie.

Brumate stelele pe cer atîtea-s de puține,
Că și-un copil le-ar număra, ce-ncepe să învețe,
Tresar umilele batraciene săltărețe
Din pietrele pavajului cînd zvon de pași le vine.

Pe cer, în fine, luna de coraliu
E centrul unui halo extraordinar,
Trec berze-n șiruri ca un fluturat arar
Al unei mâini ce ține-un straniu evantaliu.

Brăila, 1912

CÎNTEC DE SEARĂ

Adormi la mine-n brațe, frumoasă și ușoară,
Cînd seara-ncet de arbori ca un hamac se prinde,
Cînd printre flori asemeni unei pisici se-ntinde,
Cînd fiecare arbor îl schimbă-ntr-o vioară.

Adormi la mine-n brațe : zefirului voi spune
Pe fruntea-nfierbîntată alene să-ți adie,
Urechilor micițe să-ți cînte-o melodie,
Culeasă din ruine, din vremile străbune.

Adormi la mine-n brațe : ruinelor voi zice
În suflet să-ți strecoare din liniștea-augustă
Ce le-a închis de veacuri într-o tirană crustă
Nemaiputînd să-nvie ca pasărea fenice.

Adormi la mine-n brațe : a cerului arenă
S-a populat cu stele ce-au apărut pe-ncetul,
Îndată liliecii începe-vor baletul
În cântecul de greieri postați în avantșcenă.

Adormi cât mai e vreme, înainte de-a se-ncepe,
Ca să putem pleca și să nu stîrnim rumoare,
Voi implora pe Domnul să-mi deie carul-mare,
Ca să străbați ușoară a visurilor stepe.

Sîn-Nicoară, 1916

Dar ulițele-s îmbătate de liliacul numai floare,
Dar peste târgu-ntreg plutește ecou de veselă romanță,
Dar păru-i blond iradiază aripi de umbră-mbietoare,
O ! înger mic venit să-și plimbe
cândoarea lui într-o vacanță.

Și-n timp ce clopotele cheamă-n
muștrări din ce în ce mai grave
Și-n timp ce străzile-s cuprinse de revărsata lunii undă,
În preajma sfintele altare
— în preajma sfintelor ostroave —
Ca nuferii perechi pe ape prind dorurile să-și răspundă.

Brăila, 1916

STANȚE FERATE

Cum stai peste fereastra vagonului plecată
Și sub pălărioara rozalbă cum zîmbești,
Pari toată-o roză albă de zêfir legănată,
Ce-i pusă de-o frumoasă pe margini de ferești.

Și cum aleargă trenul și ritmica-i mișcare
Cum clatină vagonul și trupul tău cu el,
Să nu se risipească — mi-e teamă și mă doare —
În aer, trandafirul și visul meu cu el.

Ai azvîrlit în vînt sonetul
Ce-n goana trenului l-am scris,
O clipă doar în mîna-ți bietul
A stat și-n urmă l-ai proscris.

A fluturat în vînt o clipă
De albi fluturi însoțit
Și-apoi căzu în praf, în pripă,
Cu-un zbor de fluture rănit.

Ștregarii fluturi însoțiră
Și mai departe trenu-n zbor,
În timp ce visu-mi se resfiră
Pe-un câmp, departe-n urma lor.

C.F.R. 1916

PRO DOMO, DOMINO SUO, GRATIAS

Îți mulțumesc, o ! Doamne, că-n fine am o casă !
Că s-a sfârșit calvarul și pot să intru-n clasă
Cu-o față mai senină, cu zâmbetul amabil
Al omului ce are un domiciliu stabil ;
C-ai risipit furtuna ce se ivise-n zare,
Că n-a fost în pustie umila mea rugare,
Că ai înfrînt ispita și-nvins-ai advocații
Ce stăruiau să nu pot să-mi stabilesc penaii...
Atîta bucurie mi-ai revărsat în minte,
Că nu-mi cred fericirii și-ntreb : au nu mă minte ?
Cum ? ! S-a sfârșit de astăzi cu-acel pelerinagiu
La toți oficialii, cu nelipsitul stagiu
La porțile discrete, cu zâmbete banale,
Cu-nduioșari de frate și-asigurări formale ?
Cum ? ! m-or uita de-acuma portarii și slujbașii
Ce mă știau prea bine și-mi cunoșteau chiar pașii ?

N-oi mai urca de astăzi atâtea scări înalte,
Ca deznădejdea iarăși, în pripa unei halte,
Aceași îndoială în mine să-și deștepte ?
De-ar fi pînă la tine, o, Doamne,-atîtea trepte
Cîte-am urcat, de-a rîndul, de-o lună încheiată,
Ar fi să-mi iau nădejdea de-a te vedea vreodată !

*

Ba chiar credeam, o ! Doamne, că m-ai uitat de-a pururi !
Căci vechea mea odaie, între-alte mari cusururi,
Asemeni unei temniți, n-avea nici o fereastră.
Nu răzbătea de-afară, în ea, nici o albastră
Fărîmă din azurul ce-l risipeai în aer.
Un singur bec electric torcea un firav caer
De palidă lumină, și nici o-nfiorare
Nu alerga-n oglinda cu apa stătătoare ;
Cu unica ei limbă, de-a pururi încleștată,
Pendula, în sicriu-i de aur, leșinată
Ca zîna din poveste, dormea un somn de vraje.
Se scuturau copacii în două peisaje
De toamnă, acățate în cuie pe perete ;
În bagdadie ploaia pictase pe-ndelete
Un cap de Beethoven, și cînd pornea să ploaie
O armonie sfîntă se revărsa-n odaie
Cu apa cadentată-n ligheanul pus sub dînsul.
Un prunc-Isus, ce parcă n-a cunoscut ce-i plînsul,
În brațele Mariei zîmbea dintr-o icoană ;
Antone Paduanul, cu grații de cucoană,
Tindea un ram cu-o floare aproape ofilită
Și-un crucifix pe-un maldăr de salce înflorită
Își rezemase capul în pieptul fără vlagă,
Cu-o dîră, între coaste, de sînge scurs prin plagă...

...Erai atît de-aproape, în multe-ți imagini
Și-n sufletul meu, totuși, ca-n tristele păragini
Nu răsuna, o ! Doamne, divina ta prezență.
Căci vechea mea odaie, perfectă vizuină,
Între-alte mari cusururi, n-avea corespondență
De loc, cu vasta boltă de-azur și de lumină !

*

Dar azi, o, Doamne,-asupra-mi ți-ai revărsat tot harul !
Căci noua-mi locuință surîde chiar și-n varul
Ce-l năpârlește zidul pătat de igrasie.
O boltă de zăbrele pe care întîrzie
O viță nengropată, te-ntîmpină din poartă
Cu mici cîrcei de aur și-un nimb de frunză moartă.
În globuri roz de sticlă grădina pare roză
Și roză frunza care cu-o grea tuberculoză
Dorește în noroaie un pic de clorofilă.
Un ram uscat de vișin, de ți-i mai mare milă,
În globul roz de sticlă, e-un roz salcîm în floare...
...Și iată-mă-n odaie : melancolii de soare
De toamnă se strecoară prin marile dreptunghiuri
De sticlă din ferestre ; scînteietoare junghiuri
Descrie fumul care se-nalță din căminuri ;
O vrabie, pe-o casă, și-nchipuie seninuri
De vară, și pe-aproape de-acoperiș virează
Aeroplanul ager, a zărilor sfîrlează.
Amurgul în coroana de arbori din ograda
Din față-și țese cuibul, și-ndată toată strada
Se-neacă pe încetul în umbra cea mai fină.
Un lung răstimp se trece în liniște deplină,
Și-ntr-un tîrziu, pe stradă, se-aprinde-un bec stingher.
O stea, mai sus, își bate un cui de-argint pe cer
Și-n brazda unui nour răsare și Crai-Noul.

Și-atunci, gîndind că toate cîte-a urzit panoul
Ferestrii din odaie sînt datorite Ție,
Aș vrea să-împac cu-o jertfă a Ta mărinimie,
Și cum nu am nimica, mă-nchin, m-așez la masă
Și-ți mulțumesc, o ! Doamne, că-n fine am o casă.

Arad, 1919

LA BAIE DE SOARE

Lui Al. Th. Stamatiad

Citea un roman de senzații, cu filele roase pe-alocuri,
Cu scoarța ajunsă leproasă, cu subliniate pasagii,
Citea, și din vreme în vreme privea fluturașii în jocuri
Sau ochii-și pierdea peste Mureș, prin vastele lui peisagii.

Stătea pe o bancă pe țărmul prelins de-ale undelor pulpe,
Cu brațele goale, pe care arșița ușor le bronzase,
Pe gât un șirag de mărgele, pe umeri o blană de vulpe
Și-n ochi fulgerări de opale

ascunse-ntr-un văl de mătase.

Zîmbea cînd cu gîndul aiurea rupea o cicoare tîrzie,
Cu capul plecat pe un umăr, de parcă-l plecase zefirul,
Izbea cu pantoful în puful fragilului fruct-păpădie...
...Și-n brusca-i romanță-ngînată

ningeau fulgi ușori, musafirul.

...Au fost... și e anul... și gîndu-mi

revede un lan de cicoare ;

Pe mal înverzită e salcea ; din nou păpădia-nflorește...
Fecioara, la locul vechi, oare, mai vine la baie de soare ?
...Se poate... și poate că astăzi

să știe și-un bob-românește...

Arad, 1920

CE ȚINTIRIM CUMINTE...

Ce țintirim cuminte, ce răposați de treabă !
Urcăm agale dealul și nimeni nu ne-ntreabă
Cine sîntem, de unde venim și ce ne mîină
Să poposim pe plaiul acesta într-o rîină.
Ne așezăm pe iarba crescută-ntre morminte
Și descifrăm pe-o cruce cu două oseminte
Încrucișat săpate : un an, o zi, un nume —
Unicele vestigii care-i mai țin de lume.
Ulcele hîrbuite cu resturi de tămîie
Stau risipite-n iarbă, și pe la căpătîie,
O tufă de scorușe a scăpărat amnarul,
Cucuta și pelinul au strîns întreg amnarul
Și-amurgul ce umbrește cu pînzele-i declinul
Preface într-o seră de moaște țintirimul.

Dar Mureşul e-n vale cu apa-i cătrănită.
Podarul, soi de Càron, cu luntrea ghiftuită,
Ne-aşteaptă să ne treacă pe cellalt ţărm, cu bacul.
Şi ni-i așa de bine, că-aici ne-am face vacul,
Şi-n ostrovul de tihnă ne-am veşnici hodina,
De n-ar grăbi podarul şi n-ar scădea lumina.

Micoşlaca, 1921

PASTEL NOSTALGIC

Lui Ionel Tartescu

O haită de crivăţ îmi asediază pereţii,
Zăpada-n ferestre îmi spînzură noi draperii,
Pe geam ies răsaduri de roze, de gheaţă, tîrzii,
Din flora pe care-o cultivă-n mansarde poezii.

Un spasmu de vifor azvîrle o mîină de ciori,
Ca resturi de scrum răscolit din vreo arsă copertă,
Pe năvi, nu se vede ţipenie de-om pe covertă,
Şi-abia de se-nalţă din hornuri clăbucii uşori.

Măcinul în zare nici nu se mai vede de frig,
Îl simt doar, sub dealuri, pitit, cum de vînt se fereşte,
Cum gerul îl strînge de pîrîie-n aprigu-i cleşte
Şi cum zgriburit se-nchirceşte şi strînge covrig.

O turtă de rapiță-n foc risipește-n cămin
Un miros de-olei ce mi-aduce aminte Buștenii,
Și-n casa ce n-a mai văzut de un secol buștenii
E totuși și cald, și mireasmă de brad, și senin.

Și iată, te văd pe sub brazii ce-mbracă Zamora,
Fecioară, ce urci spre castelul de apă, agale,
Cu-albumul sub braț, cercetînd margaretele pale —
Și brusc pe ghețarul odăiei răsare-aurora.

Brăila, 1920

PE CÎTEVA PETALE

Primește-aceste flori ca pe-un omagiu
Al primăverii, ce s-ar fi trecut
Zadarnic, în splendidu-i peisagiu,
De n-ai fi apărut.

Surîde-le cu-un zîmbet bun de soră,
Nu le privi cu ochi întrebători,
Nu sînt din nici o blestemată floră,
— Ca tine-s numai flori. —

Privește-le o clipă doar atentă,
Și dacă tot nu-ți spun nici un cuvânt,
Destramă-le și-apoi, indiferentă,
Aruncă-le în vînt.

Brăila, 1920

JURNAL DE PORT

Lui Ion Pillat

Lasă cinematograful azi și vină
Să ne preumblăm pe chei cât e lumină ;
Vino, și-ai să vezi un film de artă mare,
Un jurnal bogat cum nici-o casă n-are ;
Vino, și-om privi cum arde stufu-n baltă,
Cum reflexul de pe-un val pe altul saltă,
Cum scînteie, slab, în pupă felinarul
Și luceafărul cum scapără-n amnarul
Primului optant de lună argintie ;
Pescărușii-au rupt zglobia lor chindie,
Pe coverta șlepurilor cina-i gata,
Trece-o barcă-ntîrziată, și lopata
Tot mai istovită bate pulsul zării...

Se deschide panorama înserării,
Trec grăbite-n goana undelor sirene,
Lepădînd pe apă argintate trene,
Și din fiecare navă li se-azvîrlă
Nuferi răsădiți de felinare-n gîrlă...
Însă scîncetul de bufnițe funeste
Ne alungă din meleagurile aceste...
Dacă vrei, în treacăt, două-trei cuvinte
Vom schimba cu grănicerul cel cuminte,
Care e de astă-toamnă înrolat
Și-a zăcut cam rău, fiind impaludat ;
Și urcînd, în fine, către casă dealul,
Vom privi din nou, rîvnind la idealul
Brațelor valide de elevatoare
Ce se strîng într-o tăcută-mbrățișare.

Brăila, 1920

SOARTA

Ah, ce n'est pas un sort.

Jules Laforgue

Gazetele din urbe au avut dreptate
Scriind că astăzi apele vor fi-nghețate.
Ieri toată noaptea, cu tridentul său, Neptun
Le-a frământat și răscolit ca un nebun.
O ! cum gemeau prin vânt, plângînd cu aspră voce
Năvarnica Lycorias și Phyllodoce,
Cum alergau de colo-colo despletite
Prin valurile de furtună biciuite !
Spre ziuă însă crivățul le-a izbăvit
Și cu suflarea-i rece toate le-a-mpietrit...
Acum te-aștept să vii pe cheiul înghețat
În calmul grav ca după Facere lăsat :

Vom merge unu-ntr-altul strînși cît ține rada,
Vom însemna cu pașii noștri calzi zăpada,
Vom trece fără să ne-oprim pe lîngă binte,
Pe care astă-vară te-așezai cuminte
Și te-odihneai cu piciorușele pe-otgoane ;
Ne vom mîhni privind vacantele pontoane,
Vom asculta soborul ciorilor bigote
Care-au venit cu toatele în redingote,
Ne-om minuna : ce pluguri mari arară
Splendoarea glaucă a undelor de-an-vară ?
Și cînd ne vom fi strîns de tot-de tot de ger,
Om sta vreo două clipe în debarcader,
Ne-om dezmorți de-a binelea cu cîte-un ceai,
Și vom porni-o iar pe chei, în sus...

dar vai !

Cu capu-n perne poate plîngi, în timp ce eu
Mă plimb de-a lungul singuraticului cheu,
Mă încălzesc cu blocurile mari de gheață
Și-mi zic că asta nu-i, o ! asta nu-i o viață.

Brăila, 1921

LA MICUL CUPIDON DE BRONZ

Et puer est et nudus Amor...

Ovidius

Sub ochiul disprețuitor al lui Voltaire citesc,
Privind, din cînd în cînd, ferestrele la care se-mbulzesc
Bezmeticele roiuri de zăpadă.
Pe hornuri crivățul vuind, din stradă
Aduce țipete de prunci puși la-nțărcare,
Și urlete de lupi ieșiți la drumul mare,
Și răbufneli de vînt pe coridoare.

Ce farmec e-n biblioteca izolată !
Plutesc în voia gîndurilor line,
Și mă surprind gîndindu-mă la tine,
Și mă încînt de-această locomoțiune minunată,

Ce îmi permite să ajung cu bine,
Cu toate că-i înzăpezită linia ferată.
Revăd căsuța ta de zarzări adumbrită,
Revăd Danubiul și balta înverzită,
Revăd atâtea colțuri răzbătute-n mai,
Dar mai cu seamă parcul
În care ne opream adesea să privim
La micul Cupidon de bronz țintindu-și arcul,
Ce sta zîmbind, în pielea goală,-ntr-un alai
De fluturi și de flori și ne-ndemna să ne iubim...

Dar vîntul zgîlție ferestrele, și ielele
Idilele le-alungă cu harapnicele.
Și mă gîndesc, înduioșat, la micul Cupidon plăpînd,
Ce despuiat de tot în bronzul gol și-ntroienit,
Stă-n parcul astăzi desfrunzit,
Nepăsător de frig — ca vara
În mijlocul florilor — dar așteptînd
Convins că o să vie iarăși primăvara.

București, 1921

VERSURI ALBE

Cu ciocuri mici de vrăbii înghețate
— Ce-ar fi voit să le deschid să intre —
Bătură boabele de mazărice
O noapte-ntregă-n geamuri, dar zadarnic.

Le auzeam cum bat și cum se roagă,
Cum crivățul le biciuia sălbatic,
Cum oboseau și se gîndeau să plece,
Cum reveneau și iar porneau să bată.

Mi-era de ele milă, mult, și totuși,
Nu m-am urnit din așternut, de teamă
Să nu-mi stric scumpa mea singurătată,
În care mi-adormiseși, caldă-n suflet.

Nu-i, scumpa mea, așa că, astă-noapte,
Și la fereastra-ți au bătut într-una
— Cu ciocuri mici de vrăbii înghețate —
Zadarnic, boabele de mazărice ?

Brăila, 1921

Album urban

București, 1922

DISTIHURI PENTRU IXION

Nu-l mai văzusem dinainte de război
Pe flașnetarul foarte-n cinste pe la noi.

Cu toții-n mahala-l credeam defunct și-ades
Aminte ne-aduceam de el, cu interes.

Cînd mai alaltăieri, subit, mi s-a părut
C-aud un timbru de flașnetă cunoscut.

Ciulii urechile, dar ce anacronism !
Nu-nțelegeam acest acces de romantism :

Nu mai era romanță și nici vals străvechi
Această melodie ce-mi venea-n urechi.

Cuprins de îndoieli, la poartă-am alergat :
Era tot el, cu-aceleași zdrențe îmbrăcat,

Cu-aceleași papagal decolorat de timp
Ca și-un drapel plouat în tot acest răstimp.

Pusese jos flașneta și-nvârtea atent
Un marș foarte frecvent pe vremea-mi de student.

Deșteaptă-te, române ! ? și am zîmbit amar...
O ! scumpul meu, o ! bietul meu serenadar,

Pe ce tărîmuri, prin ce tainic emisfer
Ai rătăcit de parc-ai fi căzut din cer ?

Cum, n-ai aflat că astăzi toți s-au deșteptat ? !
Rotește-ți ochii și privește ce palat

Și-a ridicat băcanul ce stătea-n bordei !
Nu vezi ce plină-i casa de lachei ?

La scară nu vezi ce automobil
Așteaptă să preumbe pe copil ?

Curînd și doamna va ieși-n balcon,
Urmată de o doică și-un cocon,

Va asculta pierdută în extaz,
Cu fruntea rezemată de pervaz,

Și-ți va plăti cu-un leu-fără-cusur
Planeta ce i-a fost de bun augur... !

Se-oprește brusc din cîntec și, netam-nesam,
În vreme ce prietenește-l dăscăleam.

Mă lasă și dispăre-ncet-încet,
Nemîngîiat și grav ca umbra din *Hamlet*.

TURISM

Îmi place mult voiajul de felul meu, dar vai !
Mă resemnez adesea la cursa de tramvai.

Atunci îl iau d-a capo, din gară sau Obor,
Și-abia ajuns la capăt, mă-ndur de mă scobor.

Da-s mulțumit, încalte, chiar de-am plătit trei lei,
Că am avut orașul întreg sub pașii mei.

Că am văzut palate cu parcuri împrejur,
Păzite de grilaje sau de-un gigantic mur.

Și-alătura de ele, bordeie stînd pe brînci,
În cari de bună seamă n-ai loc nici să mîncîci.

Vitrine somptuoase de bunătăți gemînd,
Prin fața căror face să treci cît de flămînd.

Și cinematografe cu filme-n mii de coți,
Ce inima-ți frămîntă că, să nu plîngi, nu poți.

Iar între cele două platforme trec încet
Fecioare visătoare, într-un discret balet...

...Și-atuncea mă încearcă regretul obsedant
Că nu-i un prinț să aibă nevoie de-adjutant,

Să-l însoțesc în lume, în aer, peste tot,
Pe ape și în lipsă de iaht și-n cargobot,

Că-mi place mult voiajul de felul meu, dar vai !
Mă resemnez adesea la cursa de tramvai.

DINASTICISM

«Regele Belgiei a dăruit artiștilor italieni
insula Comacina (1 km p) pe lacul Como.»
(Ziarele)

Deși nu sînt artist italian,
Aș vrea și eu să fiu la Comacina,
Să hoinăresc pe iaz, ca un bîtlan,
Și să mă-ntorc la ora cînd e cina.

Sau s-o pornesc în luntre de cu zori,
Să zăbovesc pe sub migdali, la Adda,
Și-ntr-un tîrziu, cam pe la cîntători,
Pe la Bellaggio să-mi cînt balada.

Scăpat de turnul meu Farnez,
Să dau o raită pe la Gravedona,
Și pe la Dongo să-mi rememorez
De don Fabricio și Clelia madona.

Tivano-ar duce luntrea pîn' la mal
Și boarea lui mi-ar pune-n mîină pana,
O ! ce n-aș da să pot un imn regal
Să scriu în cadrul de la Pliniana.

ACUARELĂ

Corole fine de topaz
Pocnesc în seara violetă :
Se-aprind fânarele cu gaz
Aerian, ca de-o baghetă.

Aleargă lampadari, pe străzi,
Cu torțe-aprinse, ca pe-un stadiu,
Și le răspund de prin ogrăzi
Timide picături de radiu.

Boschetele de liliac
Ușor se scutură din ceruri
Și-al stelelor fluid hamac
Pierdut se leagănă-n eteruri.

PRIMĂVARA

Au mai rămas vreo două pete de zăpadă
Ce zi cu zi se trag tot mai la umbră
Din calea soarelui ;
Zburdalnicul satir de pe estradă
A azvîrlit în aer cupa de aramă,
Minerul a ieșit cu brațele cămășii suflecate
Și tîrnăcopul îl izbește iar în mineralul dur ;
O statuă se-ntinde cît i-i soclul
Și ciorile pe creștetul bărbatului de stat nu se mai pun ;
Discipolii, fugiți din școli, silabisesc inscripții statuare,
Și soarele le luminează faptele și datele,
Și ei își completează lacunele de prin abecedare.

Pe-aleea dinspre cimitir se-ntoarce-un dric vacant,
Ca o menajerie ambulantă,

În căutarea unui vad mai comercial ;
Pe-o rîină și cu ochii duși în zare,
Un cioclu-ntins pe locul sicriului
Surîde lumii-ntregi, de după galantare.

Și primăvara își îndeamnă liliacul.

TOAMNĂ

Se-adună norii tot mai deși pe cer
Și soarele-i străbate anevoe,
De joasă bolta ce-i, un strop stingher
Îți amintește de potop și Noe.

Prin curți pe la gospodării, grămezi
Se-adună verzele și ceapa-n funii,
Prin aer pretutindenea cât vezi
Plutește destrămatul tort al Runii.

Găzarii de prin depărtări se-ntorc
Și-mbie lumea cu petrol de lampă,
În ambianță-i un ecou-Laforgue
Și-un ton dintr-o neerlandeză stampă.

Se-nchid ferestrele de timpuriu
Și paturile se desfac în pripă,
Doar stătuile — morți fără' de sicriu —
Rămân pe drum și nu se tem de gripă.

CONVERSIUNE

Nu ne-am uitat la lună niciodată,
N-ai suspinat nici tu, nici eu,
Am mers cu capul în pământ mereu
Cît a ținut cărarea toată.

Cum ne-ntorceam și ne-nsoțeau prin tină
A noastre umbre-așa stingher,
Ne-am ridicat privirile spre cer
Și le-am unit sub luna plină.

DOIEU ALB

Un catafalc, în alb, în loc de dric,
Se-ndreaptă-n pas domol după tramvai ;
Un cioclu moșăie din cap, nedumerit ;
Trei brazi piperniciți la colțuri ca un rai
De Nüremberg — trei îngeri mici de plumb
Înalță, în genunchi, trei sfeșnice de zinc
Și-n cap îi ciugulește misticul porumb.

Copii cu stele neaprinse,
De teama cine știe căror execuțiuni fiscale,
Se-opresc cu teamă pe la porți și-ntreabă de un prunc...

Se-aud cîntări de coruri în surdină :
«Steaua sus răsare, ca o taină mare...»

Și luna-i luminată cu gaz aerian.

ODĂ PENTRU POSTUMUS

Vai ! Postume, Postume, cum mai trec anii !
Ce sarbezi și iute mai trec, și, sărmanii
De noi, cât trudim și ne zbatem în viață
Și toate sfârșesc tot la malul de gheață.

Zadarnic gonim un sezon după altul,
Că nu ne alină pământul, nici naltul
Văzduh și nici marea, și nu ne e bine
Decît pe-așternutul biete Proserpine.

Dar slavă lui Dis : că vom trece Cocytul,
Și Phlegethon, Styxul, și-om bea din coclitul
Letheu și-ajutînd lui Sisyph Aeolide,
Om sta la taifas cu surori Danaide.

1923

CRUZIME

Tortura mea misterioasă, ce blestem
Ai pus în puiul mic de roză ce mi-ai dat ?
De ce în sufletu-mi așa de-afund te-ai dat,
Că în zadar mă zbat și în zadar te chem ?

Ce aspri zei rugat-ai și te-au ascultat,
C-au rupt zăgazul norilor și-al ploaiei ghem
Și m-au închis între pereți ascuns să gem ?
O ! dacă-ar fi acum amurgu-mpurpurat,

Pe sub copacii binevoitori, pe-alei
Te-aș implora așa de cald, că între ei
Ai răsări, în seară, cu întâia stea !

Dar, nemiloasă, mi-ai lăsat, tortura mea,
Doar puiul mic de roză, torturant balsam,
Și ploaia care mă bocește-ntr-una-n geam.

Ascult din nou la ropotul de ploaie și-l binecuvîntez
Că mă reține lîngă tine cît mai mult,
Și-n ochi de-atîta mută fericire îmi vin lacrimi.

Cu iriși negri, noaptea-ncet-încet a tapetat
Odaia toată, și ropotul de ploaie-a încetat.
O ! ce n-aș da să nu te smulg din vraja ta.
Să plec tot nesimțit, cum am venit,
Nici mîna-ți caldă-n cuibu-i de-ntuneric să n-o sărut,
Ca nu cumva o lacrimă, din ochii mei, picînd pe ea,
Să te deștepte brusc din vraja ta.

PASTEL NEOCLASIC

Primăvara-și reîncepe ciclul nopților sublime
Și din nou le desfășoară proiectându-le în spațiu —
Instalat, operatorul, din cereasca-i înălțime,
Cinematografiază oda IV-a din Horațiu.

Prin salcâmi, tot roiuri-roiuri, floarea candidă așteaptă
Amețită de mireasmă, un stupar s-o ia cu-o plasă,
Nereidele-n bazinuri sfîrcul sînilor și-ndreaptă
După ce mai jos de mijloc pèplumul puțin și-l lasă.

Grațiile prinse-n horă cu prietenele nimfe,
Venera de la Cythera le conduce-n clar de lună
Și le flutură la toate transparentele zaimfe
Și cuprinsul tot de zvonuri și de tactul lor răsună.

«Moartea palidă izbește și-n palate și-n cocioabe» —
Sestiu s-a convins și-acuma doarme împăcat în humă,
Nu-i mai pasă de banchete, de-ale mirților podoabe,
Nici de umbrele din Orcus, nici de Massicul în spumă.

Primăvara își repetă filmul nopților divine
În același ritm și astăzi ca odinioară-n Lațiu,
Numai tu, misterioasă zână cu priviri haine,
Nu-nțelegi cât tâlc cuprinde oda IV-a din Horațiu.

VERSURI ALBE PENTRU FLORI

Nu le cunosc numirile savante
— Nu știu de vin, din sere sau din pajiști ? —
Dar pe-Afrodite ! nu cunosc în viață
Prietenii mai îndatoritoare.

Pe nesimțite vin din taina nopții,
Deschid timid corole sfiicioase,
Și-abia-ndrăznind, în preajmă ți s-așază
Și-așa cumiști așteaptă-o vorbă bună.

Li-i bine de le-ai așeza oriunde,
— În vase de cleștar sau de argilă —
Și cum zîmbesc de recunoscătoare
Cînd le-ngrijești udîndu-le la vreme !

Tot timpul tac. Întîmplător la ele
Cumva privirea de-ți arunci în treacăt,
Atente, vezi, cum te priveau extatic
Și cum le pare rău c-au fost surprinse.

Cînd gîndu-ți zboară-aiurea și le uită
Sînt triste și le prinde-un dor de moarte,
Întind spre tine buze iertătoare
Și-n taină sufăr și-n răstimp oftează.

Tînjesc și pier cu fiecare clipă,
Tot mai adînc și-ngroapă rana-n ele
— O cicatrice-abia de mai persistă —
Și mor, cum au venit, pe nesimțite.

A FOST O DESPĂRȚIRE...

A fost o despărțire de-un tragic infinit,
Se pregătea de ploaie și tunetul vuia,
Din vorbele șoptite nimic nu s-auzea
Și-n ochi izbea lumina de fulger zimțuit.

Pe-alee trandafirii se scuturau de vînt,
Prin scorburi păsărele se ascundeau de sîrg.
Și singuri noi pe lume, din sinistratul târg,
Mai așteptam scînteia unui ceresc descînt.

Ca o catapeteasmă trosni un trunchi trăsnit.
Ne îmbia, Didonă, o grotă de calcar,
Dar ai fugit în goană spre ultimul birjar,
Și-a fost o despărțire de-un comic infinit.

AMORURI

Amans unus, amores mille

Ovidius

VECTORIUS AMOR

Eram în trăsură-amîndoi,
Victoria, minte mai ții ?
Vorbeai de *Madame Bovary*,
De scena cînd *ei* erau goi.

Spuneai că îți place Flaubert
— Puțin îți păsa că-i lasciv —
Și-un zîmbet schițaseși lejer,
La aeru-mi premunitiv.

Trăsura : un interior,
Ce n-avea nimic personal,
De *l'humble pêché* din Paul Fort,
Vorbea elocvent și banal.

Vai ! totul era sugerat,
Nici luna pe cer nu lipsea ;
Că nu sînt, ce rău îmi părea,
Acasă și singur în pat.

RUSTICUS AMOR

Lui F. Aderca

În păr avea un ochi de bou
— floare săracă —
Iar ochii ei trezeau ecou
de ochi de vacă ;

Amurgu-ncins se dizolva-n
acid de fragă
Și-un bou răzleț, netam-nesan,
pornea să ragă ;

Trecea prin noi un plug, și-Amor,
cum sta la coarne,
Dădea impuls brăzdarelor
să ne răstoarne ;

Trudite umbre așterneau
sub noi pocladă
Și-n tihnă boii rumegau,
rar, în ogradă.

PHILANTROPICUS AMOR

Erai externă la Filantropia,
În timp ce eu eram un biet
— Îngăduie-mi pedanteria —
Sentimental (și-n plus poet).

Îți bănuiam doi ochi calmanți
Și-o inimă de pansament
(Amorul fără de trabanți
Nu e așa de transparent).

Era prin maiul înflorit
Și, cum stăteam pe-o bancă-n parc,
Văzui pe Amor, după rit,
Că ne țintește dintr-un arc.

Am tresărit și am oftat ;
Eram sentimental și pal ;
Tăcere mi-ai recomandat
Și-ai reintrat iar în spital.

ACADEMICUS AMOR

La o fecioară erudită

«Vivez, si m'en croyez, n'attendez à demain
Cueillez dès aujourd'hui les roses de la vie.»

R o n s a r d

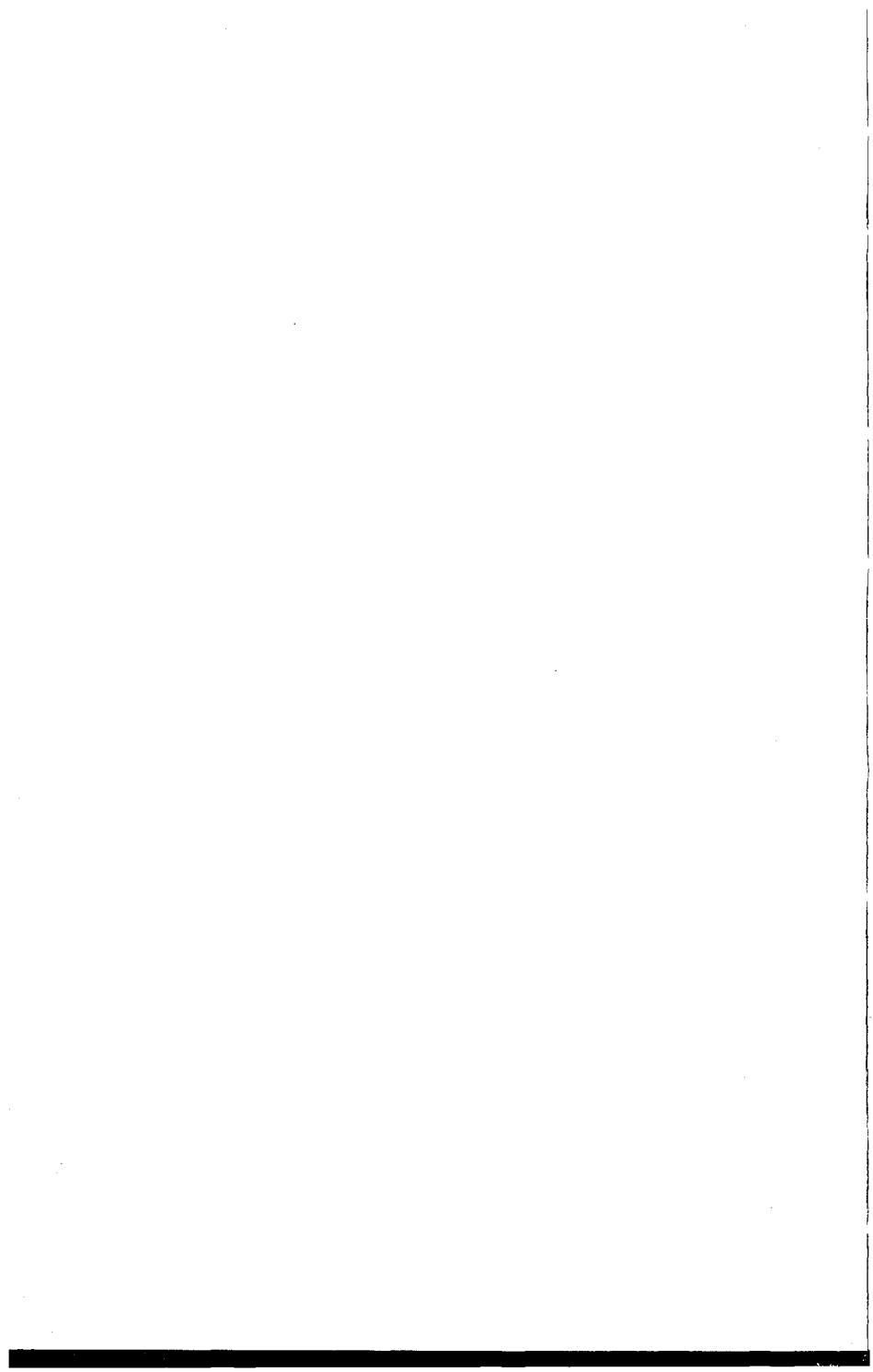
Și duhul viu al primăverii, și snopul luminos de soare
Și liliacul ce s-alintă în roz, în alb și-n violet,
Și candelabrele aprinse ale castanilor în floare
Nu te-ntristează amintindu-ți
celebrul lui Ronsard sonet ?

Voltaire deasupra etajerii cu enciclopedii masive,
Chiar el, ce-a susținut odată că orice vreme-i de iubit,
Nu-l simți cum astăzi se dezmințe
și cum pe-a tomurilor stive
Cu gândul la *Pimpette* surîde,
inert în gipsu-i prăfuit ?

TRADUCERI

ACEASTĂ NAVĂ...

Catullus

Amici, această biată navă ce vedeți
Se laudă c-a fost pe vremi așa de iute,
Că-n goana-i sprintenă, cu pînze sau lopeți,
Nicăcînd n-a întrecut-o vreuna dintre plute.

Stau martori țărmlu asprei Adriatice,
Cicladele și Rhodosul de mult ilustru,
Talazurile Propontidei tracice
Și golful Pontului avan bătut de-austru.

Amastris, pontică cetate, și tu, dîmb
Împădurit cu codri de sîmcer, Cytor,
Voi ați văzut-o nava de-azi, copac plăpînd,
Și-ați auzit frunzișul ei murmurător.

Pe culmea ta dintru-nceput s-a pomenit,
În unda ta și-a-întins întîi, ea, vîslele
Și-apoi prin mări nevolnice stăpînul și-a pornit,
Cu vîntu-n părți sau cu Eol strunindu-i pîslele.

La zcii coastei niciodată cît a navigat
Nu s-a rugat... Dar toate-s basme, azi, amici,
De cînd pe țarm, în tihnă, vi s-a dedicat
O, Castor, și tu, Pollux, gemeni zci, aici.

EPIGRAME

Martialis

Să-mi dai, Diadumenus, săruturi nesfârșite
Și tu mă-ntrebi : «Cam câte ?»

Să număr, prin urmare,
Pe-ocean câte talazuri se nasc, sau risipite
Câte cochilii zvârle pe țărm Egeea Mare,
Pe muntele Cecropiu câte roiesc albine,
Sau câte mâini și glasuri răsună-n teatrul plin
De-ndată ce poporul pe Cezar care vine
Îl vede ?...

Câte, însă, lui Cătullus cel fin,
Mult Lesbia rugata i-a dat, nu vreau, nici țin :

Căci nu iubește
Acel ce stă și socotește.

Ceri, Tuca, să-ți ofer
Volumul meu în dar :
Nu pot, căci tu alergi
Cu el la anticar.

Opul ce citești, o ! Fidentine,
E de mine ;
Însă îl citești atît de rău,
Că-i al tău

CEI DOI COPII DE ÎMPĂRAT

Verhaeren

Au fost odată doi copii de împărat
Pe care-i despărțea o mare fără fund
Și-n zări nu se zărea, decît departe-n fund,
Un pod de lemn zvîrlit la capătul pămîntului.

Și s-au iubit în veci. — Știți, însă, pentru ce ?
Pentru că apa mării era fără de fund
Și pentru că-ntre ei era, departe,-n fund,
Abia un pod de lemn, la capătul pămîntului.

AMINTIREA

Henry de Régnier

Ci lasă-mă. Tu știi prea bine cât mi-i de rănită
O, amintire, inima ! De ce-mi vorbești din umbră,
Cînd nu mai vreau să mai revăd sub bolta sumbră
Cărarea dragostei, sub pașii mei, ades bătătorită ?

De ce, dar, îmi aduci din templul cu ruini postume
Această piatră din mormanul de moloz, aleasă,
Și pentru ce s-alegi din cîte pietre-s pe terasă
Pe-aceea care tot mai poartă urma unui nume ?

Ah ! ca să-mi amintesc de fosta mea stăpîină,
Eu n-aștept mîna să mi-o iei în cruda-ți mîină
Și să mi-o pui pe inima-mi de doru-i palpitînd !

Mi-ajunge cînd timid, plin de mireasmă și plăpînd,
Văd înflorind, întotdeauna,-n veselul florar,
Un trandafir aidoma cu gura ei de jar.

VREAU SĂ CITESC TREI ZILE-N ȘIR

Ronsard

Vreau să citesc, trei zile-n șir, întreaga *Iliadă* —
De-aceea, Corydon, tu ușa bine să mi-o-ncui,
Că de m-o tulbura vreun ins, pre legea mea, ți-o spui,
Ai să simțești mânia-mi cât de greu are să-ți cadă.

Nu vreau decît doar camerista-n preajma somnului
Să-mi facă patu,-ncolo, pe-altul ochii să nu-mi vadă.
Trei zile-ntregi vreau inima-mi chitic să șadă,
Ca-n urmă-o săptămînă-ntreagă să alerg haihui !

Dar însă, de-ar veni de la Cassandra vreun trimis,
Deschide-i iute porțile și nu-l lăsa în drum,
Vin iute-n cameră și-ncepe a mă dichisi.

Lui numai țin să mă arăt oricînd, oricum,
Încolo, chiar și-un zeu din cer dac-ar catadicsi
Să vină,-nchide-i poarta-n nas și-i zi că-i interzis.

ELEGIA XXV

Georges Duhamel

Te-am cunoscut prea bine, fericire !
Descurajare, te cunosc de-ajuns !
Nu mi-ați muncit-o rînd pe rînd, doar voi,
Sărmana-mi inimă ca pe o roabă ?

Rușine furtunoasă, fără țarmuri
Și umiliște fără de liman !
Se cade, oare, să vorbesc de ele,
Sau mai curînd de tine, fericire ?

Pe fața mea-s nenumărate urme,
Atîtea elocvente mărturii,
Ce toate mă trădează c-am trecut
De mult de jumătatea vîrstei.

Dar degetul ce le descoperă
Nu ar putea să-mi spună niciodată
De sînt, cumva, aceste curte semnul
Necazului sau bucuriei mele.

DOINA SOȚULUI ULTRAGIAT

Jules Laforgue

— Cam ce căutai pe la Sfînta Marie,
La naiba, femeie,
Cam ce căutai pe la Sfînta Marie ?

— Făcui rugăciuni un băiat să ne vie,
O, Doamne, bărbate ;
Făcui rugăciuni un băiat să ne vie.

— Stăteai într-un colț, în picioare, deoparte,
La naiba, femeie,
Stăteai într-un colț, în picioare, deoparte.

- Nu vrui să iau scaun, să pun bani deoparte.
O, Doamne, bărbate ;
Nu vrui să iau scaun, să pun bani deoparte.
- Dar cel ofițer ce văzui cum îți pare,
La naiba, femeie,
Dar cel ofițer ce văzui cum îți pare ?
- Era crucifixul cât mi ți-i de mare
O, Doamne, bărbate ;
Era crucifixul cât mi ți-i de mare.
- Cristoșii n-au cruce de-onoare, nu, dragă,
La naiba, femeie,
Cristoșii n-au cruce de-onoare, nu, dragă.
- La inimă-avea a calvarului plagă,
O, Doamne, bărbate ;
La inimă-avea a calvarului plagă.
- Cristoșii îmi pare c-au plaga la coastă,
La naiba, femeie,
Cristoșii îmi pare c-au plaga la coastă.
- Zburase un strop pe tunica albastră,
O, Doamne, bărbate ;
Zburase un strop pe tunica albastră.

— Știam că-n biserică nu se vorbește,
La naiba, femeie,
Știam că-n biserică nu se vorbește.

— Simțeam de iubire cum inima-mi crește,
O, Doamne, bărbate ;
Simțeam de iubire cum inima-mi crește.

— Eu creierii, ție, să știi că ți-i zbor,
La naiba, femeie,
Eu creierii, ție, să știi că ți-i zbor.

— Al lui va fi sufletu-mi nemuritor,
O, Doamne, bărbate ;
Al lui va fi sufletu-mi nemuritor.

EU N-AM UITAT-O ÎNCĂ

Tablouri pariziene, CXXIII

Charles Baudelaire

Eu n-am uitat-o încă, în marginea cetății,
Căsuța noastră albă, sălaș singurătății,
Pomona ei de ipsos și Venera-nvechită,
Ferindu-și după ramuri făptura-i dezgolită ;
Nici soarele, spre seară, în mantie superbă,
Cum își sfărma pe sticlă a razelor lui jerbă,
Părînd — un ochi la pîndă în cerul curios —
Că ne contemplă prînzul tăcut și tacticos
Și răspîndind frumoase reflexe de făclii
Pe masa-ne frugală și peste draperii.

LA SERVANTE AU GRAND COEUR

Tablouri pariziene, CXXIV

Charles Baudelaire

Mai ți-amintești, măicuță, de buna mea dădacă,
Rivala ta, ce doarme sub pajiștea săracă ?
S-ar fi căzut să-i ducem vreo două flori la groapă.
Cei răposați, sărmanii, de chin în veci nu scapă
Și când octombre-ncinge, plivind crengi veștejite,
Cu vîntul lui de jale, mormintele cernite,
Cei vii le par, desigur, ingrați peste măsură
Cum dorm în așternuturi, la molcomă căldură,
În timp ce roși de visuri și negre meditații,
Fără de soț în paturi și fără conversații,
Schelete înghețate, muncite de toți viermii,
Ei simt cum se destramă omăturile iernii
Și veacul cum se scurge și nici o rudă bună
Nu vine să le pună pe cruci altă cunună.

Cînd şuieră buştenii în sobă şi-nserează,
Dacă-aş vedea-o calmă, în jilţ cum se aşază
Sau dacă în decembre pe-o noapte prea geroasă
Aş da de ea, pitită, în vre un colţ prin casă,
Tăcută şi venind din culcuşul ei etern
Să apere pe tînăr, cu-acelaşi ochi matern,
Ce i-aş putea răspunde acestei vieţi smerite,
Văzînd că-i pică lacrimi din goalele-i orbite ?

BEATRICE

Charles Baudelaire

Într-un ținut granitic, ars, fără de verdeață,
Cum mă plîngeam naturii de sarbăda-mi viață,
Și-al gândurilor mele — în timp ce hoinăream —
Pe inimă, agale, pumnal mi-l ascuțeam,
Văzui în miezul zilei, căzînd din înălțime,
Un nor plin de furtună și plin de-ntunecime,
Adăpostind o turmă de demoni blestemați,
Piticilor asemeni, răi și neastîmpărați ;
Să mă privească-n tihnă, atuncea, se porniră
Și, cum fac trecătorii cînd pe-un nebun admiră,
Îi auzii rîzîndu-și de mine, — apoi șoptindu-și,
Făcîndu-și semne stranii și chiar din ochi clipindu-și :

— «Priviți caricatura aceasta pe încetul,
Această biată umbră ce face pe Hamletul,

Cu pletele în aer, cu ochiul a pustiu ;
Nu ți-i mai mare mila să vezi pe-acest chefliu,
Pe-acest golan, pe-această piaiță în vacanță,
Pentru că-și știe rolul și-l joacă cu prestanță,
Voind părtași să-și facă la ceea ce îl doare,
Pe vulturi și pe greieri, pe flori și pe izvoare
Și nouă chiar, maeștri în astfel de balade,
Urlînd, să ne declame banalele-i tirade ?»

Aș fi putut — mîndria-mi, cît muntele de mare,
Predomina și cîrdul, și-a demonilor stare —
Să-ntorc în altă parte privirea-mi suverană,
De nu zăream cu dînșii, în trupa grosolană
— Cum poți răbda, o, soare, fărădelegi asemeni ! —
Pe doamna vieții mele, cu ochii neasemeni,
Ce își rîdea cu dînșii de sumbra mea figură
Și mîngîia-n răstimpuri pe cîte-o stîrpitură.

ADDENDA

VERSURI ALBE
PENTRU LEGILE NATURII

I

Înțelepciunea, scumpul meu, nu se măsoară
Cu rigla anilor, nici nu se cântărește ;
Din embrion se vede cine-o să câștige
Și cine păcălit va fi de-a pururi.

Căci mie, fără doar și poate, o să-mi ieie
În loc de unul, doi oboli luntrașul Caron.

II

Un fir de iarbă sau un astru pal
— A spus-o în sentințele-i Walt Whitman —

Sînt deopotrivă-n universul vast,
Și dacă-a spus-o el, de ce n-am crede ?

Dar firul cel de iarbă-i la doi pași :
Îl calcă în copite mai toți boii,
În timp ce astrul pal durează
Și cînd nu îl ajungi cu ochii sau cu visul.

III

Dacă ar mai fi timp,
Dacă ne-ar mai interesa,
Și dacă, mai ales,
Ar mai fi libertate de gînd și expresie ;

Desigur că am putea dezbate
Atîtea probleme cețoase,
Și dacă n-am ajunge la vre un acord —
Cel puțin am înțelege că fiecare
Are dreptul să creadă cinstit în legea
Inimii lui.

Dar, din nefericire,
Nu mai e timp
Și nici nu mai interesează :
Căci eu am rămas să umblu

Pe-aceeași cărare,
În vreme ce tu ai ajuns personaj
Și-abia de mai schimbi, la răstimpuri,
Un cuvânt cu șoferul.

1942

PE PAJIȘTEA LUI AKADEMOS

Amintirii lui Ion Bianu

I

V-ați readus aminte de an-vară
Și de trecute tabieturi academice,
Bieți stînjenei plăpînzi, cu fețe-anemice,
Ce zi de zi vă deveștiți din tecile de iarnă.

Ca mîine coifurile țanțoș puse pe sprînceană
Și sulitele-n vînt, veți fi din nou
O invincibilă armadă violetă
Naufragiind în timp, ca o fantasmă.

Căci, iată, liliacul v-a luat-o înainte,
Salcîmul albele carene-acum și le urnește
Iar candelabrele castanilor aprind în sfeșnice
Lumini de roze lumînări pe bulevarde...

Și în curînd pe pajiștea oxoniană
Va rămînea același mic balon de pădădie,
Să-și scuture, ca în emblema de enciclopedie,
Spre toate vînturile, iar, sămînța-i vană

II

Mireasma de migdale-amare a salcîmilor,
Ce-au înflorit pe pajiștea lui Akademos
Și-a infuzat în cărți, în manuscrise și în inimi
Leșinul ei perfid de primăvară.

Cum mă trezesc pornit pe apa stygiană
Pe sub umbroase sălcii ațipite
Și nu mă-ntîmpină pentru obol luntrașul
Și nu s-aude nici un hămăit de cerber,

Aș coborî, plutind, din schelă-n schelă,
Pîn' la ostrovul fericiților — dar mă deșteaptă
Glicina, ce se zbate în fereastră și mă smulge
Miresmei de migdale-amare a salcîmilor.

POSTUMELE UNEI STATUI DE BRONZ

(fragment)

Înfipt pe soclu la răscruce stau,
De cînd m-au prohodit ilustru bronz,
Rigid în redingota mea de bonz,
Iar ciorile mereu tîrcoale-mi dau.

De mi-ar fi pus și mie un menisc
Sau cel puțin o trestie în cap,
Ca păzitorului grădinilor, Priap,
Feritu-m-ar fi fost de orice risc,

Și ciorile nu m-ar fi maculat
Pe creștet cu sigilii de calcar,
Insinuînd cu zarul lor bizar
Că n-aș mai fi un bronz imaculat.

7 IANUARIE 1956

«O, cetitor fățarnic, tu, semene și frate !»
Ch. Baudelaire, Florile răului, *prefață*.

Ce-mi pasă de Hecuba
sau de vreo altă fală,
Cînd tu ne părăsești ;
Ce-mi pasă de istoria universală
Și de catastrofalele-i povești ?

Azi te-ngropăm sub brazda din grădină,
Alături de bunul tău prieten, de Ciobanu,
Ce te-a văzut crescînd în umbra-i, și cu care
(În ciuda vechilor eresuri
Că între voi dihononia e ancestrală),
Tot timpul te-ai avut atît de bine.

Neliniștit, mă-ntorc la bezna din odaie.

Cuminte, te-așezai sub lampa mea de masă
Și umbra ta mi-acoperea întreaga filă ;
Te dam în lături cu bruscheță,
Dar nu te supărai, parc-ai fi fost
De jad sau de faianță.
Zadarnic fila neumbrită mă îmbie ;
Cuvintele au amuțit, de sens golite ;
Dar simt cum mă-mpresoară
— Ca-n leopardiana mare —
Un val din umbra-n care-abia te-ai cufundat
Și-n care mă aștepti,
În ochi cu-aceleași semne de-ntrebare.

5 IANUARIE 1959

Trei ani s-au scurs și tot nu te-am uitat...
Cuminte stai în colțul tău, în cadra din perete,
O altă lampă e pe masă, însă tu lipsești,
Și cât aș da să știu că te-ai fi împăcat
Să stai sub dînsa.

Azi cosmosul e plin de forfota rachetelor
Și-a satelitului, ce străbătu o jumătate milion de km,
Dar și-a-nterupt emisiunile —
În timp ce tu ești încă între noi,
Sub brazda din grădina,
Și ochii tăi iradiază încontinuu
O, scumpul meu,
Nemuritorule Récamier, o, Pussy.

GRĂDINA LUI PUSSY

Toți au intrat, rînd pe rînd, în pămînt...

Singure canele-îndice și zorelele zăbovesc,
Reginele-noptii și migdalul în floare,
Greierul redeșteptat din somnul de-an-iarnă
Și Vega de sus, din străfunduri de-abis.

Toți vom intra, rînd pe rînd, în pămînt,
În timp ce rachetele și sateliții artificiali
Vor continua să-nfășoare cu traiectoriile lor
Pămîntul cu sacre bandaje, ca pe-o mumie.

Numai de nu l-ar strânge preă tare
Și n-ar suferi bietul Pussy, alias domnul Récamier,
Ce doarme sub brazdă, cuminte,
În alba-i cutie de brad...

23 IULIE 1960

În curtea plină de regine ale nopții
Și invadată de miresme,
Tu dormi, de câțiva ani, sub brazdă.

Dar înnoirile acestea te-ar fi bucurat ;
De când le așteptam, și tu și eu ;
Și câtă muncă-a trebuit — o știi prea bine.

În alb, din nou, sînt zidurile văruite
Și gropile pavajului, ici-colo, refăcute,
În verde, poarta revăpsită,
Și țevile de gaz metan, aproape instalate,
În așteptarea brășamentului.

La iarnă, Pussy, vom avea căldura
Atîția ani, neconținut, rîvnită.

Dar tu vei fi absent ;
Căci n-ai să poți să te desprinzi
Din hora-acestor implacabile regine ale nopții,
Ce te-au vrăjtit și nu vor să-ți dea drumul.

TESTAMENT

Nu te-am uitat, nu, scumpă umbră.
Mă uit, e drept, din ce în ce mai rar
Sau, mai corect, te văd din ce în ce mai șters
Prin ceața ochilor uzați ;
Însă portretul tău e tot acolo,
Suspens deasupra calendarului —
Și asta mă mai consolează.

Dar mâine ? Mâine
Să nu uitați portretul
În raclă să mi-l pună ;
Aș vrea să fim tot împreună
Pe sub platani cîmpiilor elysecene,
Iar noaptea,
Culcat pe dreapta mea, ca o vioară,

Să reaud, o, domnule Récamier,
Cu torsul tău adormitor,
Cum mă-nfioară
Insinuanta muzică a sferelor.

UN PETEC DE RAI

Un metru pătrat de grădină,
De n-are o biată albină,
De unde să-și tragă polenul,
Nici ceara de fagur, venenul ;
Un strat de zorele cu goarne
Ce dis-diminează-n zadar ne
Vestește județul din urmă,
Că nu-i nici o urmă de turmă ;
O dalie naltă cît gardul,
Ce-și flutură-n aer stindardul
Corolei, muiată-n carmin
Ca pe un gigantic rubin ;
Un pîlc de regine-ale nopții
Scrutînd, printre flori, ca epopții
Misterelor eleusine,
Să vadă mireasa ce vine :

Pe cînd căprifoiul așterne
Miresme-n saltele și perne
Că-i ora cînd Eva sucumbă
'N-alcovu-i de tihnă și umbră.

LA ENCICLOPEDIA ITALIANĂ

(Tom. IX, pag. 267, Treccani, Roma, 1958)

Între Pergam și-ntre Perseu
Intrați și-n *Enciclopedie* —
Ce va mai fi de bietul *Eu*,
De mâine-ncolo, cine știe ?

Zadarnic m-am ascuns din timp
Sub un hirsut pseudonim —
Că n-a fost chip să scap de-Olimp,
Să trec în lume anonim,

Așa cum Rilke se visa
În neagra lui mizantropie. —
Însă dilema-i și mai grea
Gândind la ce-ar putea să vie :

La judecata de apoi,
Cînd mi-o fi dat să ies din urnă,
În loc de unul vom fi doi —
Dar *cui* : osînda a nocturnă ?

I. ACOLO, IARNA VINE TÎRZIU...

*Egregio suo magistro,
I. Brătescu, Brailowae
dedicatissime D. D. auctor*

Ultra Sauromatas fugere hinc libet et glaciale
Oceanum...

Juvenalis, Satirae, II, 1--2

Tam felix utinam quam pectore candidus, essem

Ovidius, Ex. Ponto, IV, XIV, 43

Crede mihi, bene qui latuit, bene vixit.

Ovidius, Tristia, III, IV, 25

Acolo, iarna vine tîrziu, dar nu glumește...

Întîi pornesc cocorii în ziua ce descrește
Și stinsa lor scîncire imprimă-n ebonitul
Astral o melodie ce-acoperă zenitul
Cu lungi vibrări, de parcă pe nevăzute fire
De telefon s-anunță prevestitoarea știre.
Un timp mai bat din aripi, mai flutură, mai gem,

Pînă se pierd în zare, și-arare un refren
Sau numai o părere mai stăruie-n auz,
Cum țiuie urechea cînd stai lîng-un havuz
Din care-al apei șopot o vreme se oprește.

Acolo, iarna vine tîrziu, dar nu glumește.

*

Cortina de coroane de sălcii de an-vară
Se dă ușor deoparte pînă la primăvară,
Și-n balta acum rară încep să se distingă :
Privaluri desenate cu-o sinuoasă riglă,
Tulpine torturate de-a apei rea podagră,
Nisipul unei plaje cu pete de pelagră,
Coliba coperită cu stuh și într-o rînă,
Cu ușa dată-n lături, desprinsă din țîțînă,
În fund munții Dobrogei, cu vînăta lor pată,
Nedezlegați de veacuri, ca niște sfincși de piatră,
În timp ce Corotișca cu semnu-i de-ntrebare
Diagonal per-curge tabloul de-ntomnare.

*

Tu, care-n seara asta n-ai nici un nume propriu,
Fantasmă dintre sălcii, ferită de oprobriu,
Sirenă răzlețită din cîrdul lui Neptun,
Ce-ai ațipit cu brațul sub cap și n-ai prins cum
Scădea pe val lumina, cum soarele ca-n zeghe
Se-nfășurase-n ceață, cum s-aprindeau a veghe
De timpuriu, pe șlepuri, fânarele și-n radă,
Ca albe crizanteme, zvîcnind dintr-o grenadă,
Cum explodau în serii electricele zaruri :
Întoarce-te-n iatacul de glauce cleștaruri,
Desfă-ți pe umeri părul, visează și adastă
Pînă ce primăvara ți-o bate la fereastă.

*

Din stepă Aquilonul sirenele de-alarmă
Și-ncearcă : lupi în haite țîșnesc dinspre cazarmă,
Pupilele sticloase amestecînd pe-alocuri
Cu verzile fânare ce pîlpâie în docuri ;
Un urlat își înalță spre cer sonora trombă,
Un mieunat răspunde din fund de catacombă,
Sînt nopți tessaliene, e un sabat walpurgic,
E bacanala-n care fu rupt Orfeul scitic,
Sînt ielele ce-n horă au prins un pierde-vară,
Sînt erylzii ce-n fine pe-Orest l-împresurără,
Sînt trîmbiți, clarinete, tromboane și oboi,
E un concert sinistru din noaptea de apoi.

*

Și-i forfotă pe cheiuri, pe schele, pe coverte,
Ca-n preajma unei grindeni, ce stă să se deșerte,
Ca în preziua unei năprasnice bejenii :
Hamalii trec în fugă pe punți — dantești vedenii —
Căruțele aleargă pe vaduri fără frîne,
Pontoanele tresaltă, febril, între parîme,
Cînd navele desprinse de-otgoane și de binte
Sînt la iernatic duse-n bazin, mai dinainte...
Pe dig și dane umbra sovon de moar așterne
Și prind pe el să joace reflexe de lanterne :
Răsare, oare, luna pe bolta de catran ?
Sînt stufurile,-n baltă, ce ard din an în an.

Ard stufurile-n baltă ca lanuri de produse
Și pun pe zarea neagră festoane de-apeducte

Romane ; ard coloane de temple efesene ;
În ondulări de șarpe, fântâni arteziene
Irump și se destramă pe Dunărea de smoală ;
Ca ploaia de-artificii, lumina de-o bengală
Paloare plouă ; balta cu draperii de staniu
Închipuie o sală de gală, de bal straniu,
Cu dansatori din aștri și lumi hiperboree,
Ce-așteaptă doar semnalul, pe care să li-l deie
Septentrion, să-nceapă cerești cotilioane
În cinstea preafrumoasei și dulci fete-morgane.

*

A nins trei nopți de-a rîndul și albul promontoriu
E-un Ararat pe care — o arcă de ivoriu —
Căsuța noastră zace sub naltele troiene.
O pace nefirească, din vremi diluviene,
Mă-mpresură. Fereastra cu feregi mari de gheață
Mă-mbie și, pe-ncetul, suflarea mea dezgheață
Un ochi și văd printr-însul decorul vechii Scitii.
E-același peisagiu ovidian din *Tristii*
Și *Pontice*. Zăpada se-ntinde câtu-i zarea
Din promontoriul unde an-vară creștea floarea
De mușețel și pînă la marginile bălții ;
Cu chiciură pudrate și-n crinoline, sălcii
Stau la taifas cu stoluri de cioare hămesite ;
Ici-colo, coperișuri de viscol dezvelite
Arată răni adînce de tablă și olane ;
Butoaiele cu apă, uitate la burlane,
De gheața ce concrește au prins să se despice ;
Al sloiurilor scrîșnet de ape și silice,
Muncite de tridentul Neptunului năvarnic,
A fiert trei nopți ș-acuma s-a potolit prin farmec.

Pe podul dur de gheață sub care Istrul curge
(Durat de ger ? De-un faur al artei siderurge ?)
Trec sănii line-n locul sarmaticelor care
Stridente ; prin pereții translucizi de acvare
Ceruleele unde se văd mînînd la vale,
Pești scînteind, cu solzii de-argint, înspre fatale
Copci despicate-n gheață, unde-un pescar veghează...

Din docuri se aude sirena și-nserează
Grăbit de parc-ar ninge funingine și ciori ;
Încep, pe la ferestre, să treacă salahori
În zdrențe și cu fața mînjită de cărbune,
Ca soli, urcînd din Orcus, pe-a vadului genune ;
Tutindeni, cît e cheiul, și-a-ntins zăpada cortul,
Și-n giulgiu-i alb, la noapte, rămîne singur portul
S-asculte cum vin lupii în haite dobrogene
Și, la răstimp, suspinul captivelor carene.

Aici, sub ursa-mică,-ntr-un fel ca și străbunul
Proscris, pe vremi, din Roma, îmi trec și eu surghiunul
Cu biete-mi relicvii, deolaltă cu penaii,
Fără nădejdi și fără prea multe lamentații,
Închis în mine însuși ca într-un hibernacol.
Lumina lămpii luptă cu-al umbrelor obstacol
Și repede pumnalu-i de aur le doboară :
Portretele prind viață, cărbunii se-nfioară
În vatră ; focul sacru din candelă palpită
Asemeni unei jertfe de Dumnezeu primită,
Pe cînd Isus adoarme la sînul maicii sale
În torsul mîței, molcom, de armonii astrale ;
Pe masă abajurul cu nimbu-i de lumină
În cartea începută un magic cerc imprimă ;

Covorul din perete, cu mine de-o etate
(Cum glăsuiește anul cu cifrele brodate),
Și azi mă obsedează cu-aceleași vechi imagini :
Ghirlânzi de spice veștezi, jur împrejur, pe margini,
La mijloc o fântână, un cenotaf deoparte,
O salce despletită plângând o tristă soarte,
O jerbă, rezemată, de flori ce mai durează,
Și neclintit, pe labe, un câine stînd de pază ;
Pe scrin, între perdele, sub clopotul de sticlă
Grădina adormită, cu varii flori de țiplă,
Și-un biet canar de aur, căzut din colivie,
E mai puțin un simbol, cît o muștrare vie :
Ce-mi pasă de-aparențe, de-al anilor ultragiu
Cît timp umil, dar candid e totu-n sarcofagiu ?
Ce-mi pasă de-anotimpul polar de la zăbrele
Cît timp e primăvara în gîndurile mele ?
Ce-mi pasă că sînt singur, departe de cetate,
Cît timp în columbarii ca urne așezate
Volumele din rafturi promit colocvii nalte ?
Nu vreau să știu de tîrgul cu ventriloci și alte
Figuri ventripotente, de cluburi nici și nici de
Sugestiile celor ce predică pe Nietzsche
Și, mai presus de semen, visează supraomul...

Mai pun pe foc o turtă de rapiță... iau tomul
Și recitesc povestea cu-Abdalonym săracul,
Cînd fu să-l facă rege-n Sidon și, ca de dracul,
Se scutură cu-aceste cuvinte,-nțelepțește :
«Nimic celui ce n-are, nimica nu-î lipsește» * ;

* «*Nihil, habenti, nihil defuit*», Quinti Curtii Rufi,
De rebus gestis Alexandri Magni, IV, 1.

Sau redeschid Virgilul la pilda tarentină *
(Anticipînd cu veacuri a lui Candid grădină **),
Ce spune de bătrînul mai mîndru ca un rege ***,
De tot ce iscusința-i din sterp pămînt culege ;
Și-n timp ce viscolește și mazăricea bate
Cu degete sfioase în geamurile mate,
Și-n vreme ce naiada-n iatacul de sub unde
Ca într-o reședință termală se ascunde,
Mai beau un ceai fierbinte, îmi mai dezgheț genunchii,
Mai schimb prin cele stihuri întîmplătoare buchii
Și mă consol la gîndul că Scitia hirsută,
Pe care ai cîntat-o cu inima durută,
Nu te-a uitat cu totul și-și amintește încă
De-apelurile tale ce s-au izbit de stîncă,
O, senior și semen, titan printre damnați,

Ovid, blocat de ghețuri, de lupi și de sarmați.

* Virgilii, *Georgicon*, IV, 125 sq.

** „Cela est bien dit, répondit Candide ; mais il faut cultiver
notre jardin“, Voltaire, *Candide ou l'Optimisme*.

*** „Regum aequabat opes animis.“

VII. ȘTII, VADUL CE COBOARĂ...

Perpetuum ver est quo dum Proserpina luco
Ludi, et aut violas aut candida lilia carpit
Dunque puellari studio calathosque sinumque
Implet, et aequales certat superare legendo,
Paene simul visa est dilectaque, raptaque Diti :
Usque adeo est properatus amor...

O v i d i u s , Metamorphoses, V, 391—396.

Știi, vadul ce coboară ușor dinspre grădină
Și rade promontoriul, pe care ilumină
— Far alb — căsuța noastră ? E vadul Persephonei.
Nu-l căuta în ghidul cetății, nici al zonei
Fortificate, unde fu tabia pe vremuri,
Nu-l căuta, de-asemeni, în stinsele desenuri
De stampe de epocă, ce zac în vechi albumuri.
E-un nume ce renvie spontan din arse scrumuri
Și-mprăștie-o mireasmă captivă de sulfină,

De câte ori cu gîndul la vadul ce declină
Mă-ntorc, căci rezemată cu fruntea de fereastră
M-adastă, ca-ntr-o ramă, Persèphona cea castă.

*

Lecturi adolescente, cît zilele de vară
De lungi, o ! calme pajiști, cînd soarele spre sară
Coboară, și amurgul începe să-și destrame
Textura printre arbori, ca viorii năframe ;
Fîntîni răcoritoare, cu-un ochi adînc de apă,
Pe ale căror ghizduri m-aplec să văd cum sapă
Burghiul de platină, ce Vesper își împlîntă
În unda grea de smoală, pe care nici o sîntă
Duminică sau miercuri nu prinse s-o sleiască ;
Păduri întunecoase, în care doar o iască
De mușchi mai luminează, din loc în loc, cărarea
Spre creasta-abia ghicită, unde mijeste zarea ;
Lecturi adolescente, cît nopțile de iarnă
De lungi, cînd dinspre crivăț începe să se cearnă
Ca-ntr-un pastel, continuu, zăpada, și romanul
Cetit la gura sobei alină tot aleanul —
Cît vă iubesc...

Dar umbra m-alungă ; cu volumul
Sub braț, pornesc ; amurgul și-a scuturat tot scrumul,
Și Persephona, poate, m-așteaptă la fereastră,
Ferind, după perdele, iubirea ei sihastră.
Ce-s : Sașa, Ombra, Kitty, Virginia și Anna
Karenina, Manon și Roxana, Mona Vana,
Ce sînt aceste toate Hecube pentru mine
Cînd mă îmbie umbra frumoasei Proserpine ?
Dar, iată, carul-mare, cu oîștea curbată,
A poposit deasupra căsuței, cufundată

În noapte. Hades, oare, pîndește pe aproape,
Și balsamul letargic, narcisul pe pleoape
Și-a picurat — de nu e la geam nici o lucoare
Și-n locul Persephonei nici un mesaj de floare ?

*

Un vînt stîrnit din baltă s-abate, și grădina
Trimite-un vals (e Strauss sau *Estudiantina* ?),
Ce brusc din toropeală mă smulge ; este ora
Cînd bate-n plin kermessa ; pe cer irumpe flora
Exoticelor focuri bengale, constelații
De-o clipă, ce-și presară, în lenevoase grații,
Pe Dunăre, pe cheiuri, pe navele-ancorate
Cenușa efemerei splendori imaculate ;
Bătaia de confeti e-n toi, și serpentine,
Zvîcnind din mici rulete, în șerpuiți caline,
Se împletesc pe brațe, pe gît, pe torsuri trase
Ca prin inel, ce-anunță, la repetate pase
Hipnotice, victima lui Hymeneu sortită ;
Sînt, oare, amazoane, cu coama despletită,
Fecioarele acestea, ce-n șiruri strînse pasă
Și-n zgomot de fanfare, aprins, înaintează,
Ca la asalt pornite ?

La chioșcul cu tombolă,
Iluminat *a giorno*, un june se consolă
Rîvnind, cu jînd, pe rafturi, un bust de Bonaparte
De care-n gînd se roagă de zei să aibă parte.

*

Tîrziu, spre miezul nopții, ca din pămînt răsare
— Vestală veștejită, cu chip de vrăjitoare —
M-me Balon, ce-nalță, de cîteva decenii

(Ca să-și îmbune soțul și relele-i vedenii,
De când pieri în flacări, ca un Icar eroic),
Pe la serbări cu plata-un aerostat simbolic.
Văpaia din nacelă aprinde, și balonul
Încet-încet se umflă, și la sfârșit, priponul
Îl lasă și, nesigur, printre salcâmi s-ardică
Cu teamă, că-l atinge din zbor vreo pietricică
Trimeasă de copiii pîndind să-l ciuruiască...
Dar jertfa e primită și, iată-l, ca o iască
Gigantă, cum rîvnește la stelele din ceruri ;
Îl urmărim, o vreme, cum scînteie-n eteruri
Asemeni unui astru filant, în timp ce biata
Vestală, printre mese, chetînd, își ia răsplata.

. . . . .
Un juriu pe frumoasa acelei seri proclamă ;
Fanfara militară un ultim vals mai clamă ;
O roată de-artificii, păstrată pentru clipa
Din urmă, se-nvîrtește nebună, și risipa
Scînteilor stîrnește o voie bună care
La toți augurează o noapte-odihnitoare.
Troiene de confeti au așternut pe-alee
Covoare moi ; bazinul sub lună lung scînteie
De marmora lucioasă-a naiadei ce se scaldă
Cu coapsele-nfășate-n mătasa-broaștei, caldă !

*

Mă chinuiesc și nu pot s-adorm ; m-adaști tu, oare,
Persèphona, cu chipul spre vad, cu-aceeași floare
Cernită prinsă-n bucle ? Și fost-ai tu aieve
Sau numai o părere, la fel acelor seve
Ce urcă din afunduri, din noi, vreo amintire
Ovidiană, poate ? Noptatecul tău mire
S-a hotărît sentinței zieiști să se opună ?

Acum e plină vară, e odoranta lună
A florilor, și crinul, și roza, și irisul
Ce culegeai în câmpul Trinacriei, narcisul
Agonic înflorit-au și locu-ți e-ntre ele.
Ce te reține încă în noaptea fără stele
Din Hades ? Vadul nostru și geamul cu cernite
Perdele, după care mă urmăreai, lui Dite
Le-ai închinat, în vreme ce-n van inima-mi castă
Se-ntoarce, Persephona, la sumbra ta fereastă.

CUPRINS

<i>Cuvînt înainte</i>	5
---------------------------------	---

SCUT ȘI TARGĂ

Pe Styx	13
Călăuza	15
Septembrie	17
Duminică	19
Flora stelelor polare	21
Din șanț, execuții...	23
Ograda	25
Gravura de pe calendar	27
Pe Calfa-Dère, roamna...	31
Priveghi	34
Popas la Muratan	36
Brancardier	42

Spital I	44
Spital II	46
Spital III	48
Ninge-afară, ninge și în mine...	50
Mater dolorosa	52
Primăvară	60
Ajun de evacuare	62
Paharul cu dulceață	64
Mirajul planului orașului Brăila	67
Pe albumul din vila Șvețtaria	71
Crinul roșu	73
Portret semit	75
Pe Muratan și Calfa-Dère...	77

POEME DIN AJUN — 1915—1916

Ad provinciales, meum in Gretchen amorem, sper- nentes	81
Serenadarul	85
Epistolă din zona militară	
I. Argument analitic	87
II. În marginea programului	88
III. Balada ceții	92
IV. Odă	94
V. Elegie	96
VI. Cantonament	98
La un bou	99
Zi istorică	101
Felicitatis paululum...	103

XV TRADUCERI

La tinerii soldați care-au murit — <i>E. Verhaeren</i>	107
Plecarea recrutilui — <i>Paul Fort</i>	109
Peisaj — <i>Ch. Baudelaire</i>	112

Soarele — <i>Ch. Baudelaire</i>	114
Se-ntinse o tăcere... — <i>Ch. van Lerberghe</i>	116
Furtuna — <i>E. Verhaeren</i>	118
Imposibilul — <i>Jules Laforgue</i>	119
Trandafiri în vijelie — <i>Remy de Gourmont</i>	121
Rondel liric — <i>Remy de Gourmont</i>	122
Doamna verii — <i>Remy de Gourmont</i>	123
Biserica — <i>Remy de Gourmont</i>	125
Era grozav... — <i>Francis Jammes</i>	128
Ca mîine o să ningă... — <i>Francis Jammes</i>	130
Elegia întâi	
La moartea lui Samain — <i>Francis Jammes</i>	132
Elegia a cincea — <i>Francis Jammes</i>	135

ITINERAR SENTIMENTAL

Serenadă	141
Frugalitate	143
Sfîrșit de drum	145
Septembrie	147
Pe mormîntul Verei...	149
De-ar mai cădea o stea	151
Lege aspră	153
Catrene circumstanțiale	155
În restaurantul gării	157
Ca floarea prinsă-n rocă	159
Reproș imaginar	160
Har	162
Reflex postum	164
Absență	
I. În loc de rugă, seara	166
II. Sonet	168

III. Interior în lipsa ta	170
IV. Cîntec	172
V. Raza din zăpadă	173
In memoriam Verae	174
Iarnă	176
La plopul de pe vale...	178
În vase de pămînt, uitate	180
Pe-o creangă de vișin uscat	182
Bordeiul (<i>epitaf</i>)	184

ALBUMURI

Album de juneță

Meditație	189
Peisaj	191
Peisaj progresiv	193
Cîntec de seară	195
Denii	197
Stanțe ferate	199

Album transilvan

Pro domo, Domino suo, gratias	201
La baie de soare	205
Ce țintirim cuminte...	207

Album danubian

Pastel nostalgic	209
Pe câteva petale	211
Jurnal de port	213
Soartă	215
La micul Cupidon de bronz	217
Versuri albe	219

Album urban

Distihuri pentru Ixion	221
Turism	224

Dinasticism	226
Acuarelă	228
Primăvară	229
Toamnă	231
Conversiune	233
Doliu alb	234
Odă pentru Postumus	236

Album neterminat

Cruzime	237
Incognito	239
Pastel neoclasic	241
Versuri albe pentru flori	243
A fost o despărțire...	245

AMORURI

Vectorius amor	249
Rusticus amor	251
Philantropicus amor	253
Academicus amor	255

TRADUCERI

Această navă... — <i>Catullus</i>	259
Epigrame — <i>Martialis</i>	261
Cei doi copii de împărat — <i>Verbaeren</i>	263
Amintirea — <i>Henry de Régnier</i>	264
Vreau să citesc trei zile-n șir... — <i>Ronsard</i>	266
Elegia XXV — <i>Georges Duhamel</i>	268
Doina soțului ultragiatic — <i>Jules Laforgue</i>	270
Eu n-am uitat-o încă — <i>Charles Baudelaire</i>	273
La servante au grand coeur — <i>Charles Baudelaire</i>	274
Beatrice — <i>Charles Baudelaire</i>	276

ADDENDA

Versuri albe pentru legile naturii	281
Pe pajiştea lui Akademos	284
Postumele unei statui de bronz (<i>fragment</i>)	286
7 ianuarie 1956	287
5 ianuarie 1959	289
Grădina lui Pussy	290
23 iulie 1960	292
Testament	294
Un petec de rai	296
La enciclopedia italiană	298
<i>Provinciale</i>	
I. Acolo, iarna vine târziu...	300
VII. Ştii, vadul ce coboară...	307

